P.b.b.

Naš tednik Kronika

kulturno - politično glasilo · svetovnih in domačih dogodkov

Poštni urad Celovec 2 — Verlagspostamt Klagenfurt 2. Izhaja v Celovcu — Erscheinungsort Klagenfurt

LETO XV. / ŠTEVILKA 10 CELOVEC, DNE 7. MARCA 1963 CENA 2.— ŠILINGA

Vor fünfundzwanzig Jahren

In wenigen Tagen wird der Kärntner Landtag der Ereignisse in jenem schicksalsvollen März vor fünfundzwanzig Jahren gedenken, da Österreich — nicht nur der Staat, sondern auch sein Name — ein Opfer brutaler Machtpolitik eines größenwahnsinnigen »Europäers« wurde. Dieses erträumte Europa war freilich ein anderes, als es Staatsmänner heute aufzubauen suchen. Es war kein Europa der Vaterländer, sondern ein Europa des einen und einzigen Vaterlandes, das Gesinnungsgenossen damals eines »Übermenschen« wegen als einziges für lebensfähig und lebensberechtigt hielten.

Heute, da wir ein bißchen Klarheit und Abstand zu jenen dunklen Märztagen gewonnen haben, wissen wir, daß der Einfall Hitlers in Österreich die völlige Liquidierung alles dessen bedeutet hätte, was Österreich in jahrhundertelangem geschichtlichem Reifen geworden war. Österreich war ein Vielvölkerstaat. Aus den Trümmern des Ersten Weltkrieges hatte es nur eine kleine Volksgruppe einstigen Völkergewirres behalten dürfen: uns Kärntner Slowenen.

Wir Kärntner Slowenen haben jene Märztage miterlebt und miterlitten. Auch wir dürfen heute dieses Ereignisses als Beteiligte gedenken. Unsere Geschichte ist reich an dunklen Tagen, doch zu den dunkelsten Kapiteln gehören die Jahre zwischen 1938 und 1945. Ein eben erst von den Wirren der Nachkriegsereignisse langsam sich erholendes Leben in bescheidenen Anfängen wurde im Keime erstickt, niedergewürgt, verboten. Menschen, die es dennoch wagten, ihrer Überzeugung treu zu bleiben und danach zu handeln, wurden deportiert. Im April vorigen Jahres gedachten wir in einer eindrucksvollen Feierstunde im Konzerthaus der Aussiedlung Hunderter slowenischer Familien. »Friedliche Menschen wurden nur deshalb von ihren Höfen vertrieben, weil sie ihrem Volkstum treu geblieben waren«, betonte damals Landeshauptmann Wedenig. Wie vielen aufrichtigen österreichischen Menschen deutscher Zunge ist es ähnlich ergangen? Deshalb ist es heute an der Zeit, daß wir uns gemeinsam erinnern, welche Gefahr uns bedroht hat in diesem Hexenkessel entfesselter Dämonie — dich, der du in Dachau einem nahezu sicher scheinenden Tod entgegensahst, und dich, der du irgendwo im zum gewaltigen Kriegsschauplatz gewordenen Europa deines Namens und Besitzes verlustig auf den Tag harrtest, da alles ein Ende finden würde, und mich, der ich in einem Massenlager auf einen Abglanz von Gerechtigkeit hoffen durfte. Diese Hoffnung hat uns zurückgeführt.

Weil es uns zu gut geht, erinnern wir uns kaum noch daran und vergessen dabei, daß sich diese Zeiten nie mehr wiederholen dürfen. Und dazu kann jeder von uns seinen Beitrag leisten. Es gilt auf der Hut zu sein vor Kräften, die da und dort wieder ihre Häupter heben.

Auch bei uns im Lande gibt es leider noch Menschen, die sich diese Zeit wieder erträumen mit all dem Schrecklichen, das sie über unsere Heimat gebracht hat. In gegenseitigem Verstehen werden wir die dämonischen Kräfte in uns und in der Welt besiegen und verhindern, daß sich die Märztage 1938 in irgendeiner Weise je wiederholen.

Diplomati iz 90 držav zborujejo na Dunaju

Konferenca UNO bo trajala sedem tednov

Dunaj ima zopet svoj kongres. Z reprezentativno slavnostjo, ki sta se je s strani Avstrije udeležila zvezni predsednik dr. Adolf Schärf ter zvezni kancler dr. Alfons Gorbach, ter okrog 300 diplomatov iz 90 dežel, se je v ponedeljek tega tedna začela posvetovalna konferenca UNO v dunajski Hofburg.

Konferenca bo v naslednjih sedmih tednih izdelala načrt, po katerem bodo točno uredili konsularne diplomatske odnose. — Po otvoritvi pa je takoj prišlo do znanega spora vzhod-zapad: šlo je za priznanje ljudskih republik Kitajske, Vzhodne Nemčije, Vietnama in Severne Koreje. Spor je sprožil sovjetski poslanec in govorniki drugih držav Vzhodnega bloka so ga podpirali. Tudi govornik Ghane je poudaril, da »ne smemo prezreti 650 milijonov ljudi na Kitajskem.«

Spora niso takoj odločili. Vendar se taki spori po navadi končajo vedno tako, da prodre zahodno stališče. Kajti ustava UNO določa, da imajo na vseh kongresih, ki jih skliče svetovna organizacija, samo tiste dežele pravico navzočnosti in soodločanja, ki so včlenjene v UNO ali v drugi njeni organizaciji.

Okrog 300 diplomatov in juristov iz nad 90 dežel je poslušalo pozdravni govor zastopnika U Thanta Stavropoulosa ter avstrijskega zveznega predsednika dr. Schärfa. Okoli 100 novinarjev iz vsega sveta pa je z zanimanjem sledilo otvoritvi.

Dr. Schärf je podčrtal izredno važnost takih posvetovanj: »Udeleženci kongresa stoje z oblastmi dežel, ki so jih sprejele, v veliko ožjih stikih kot poslaniki. Zato je »splošno veljavna ureditev« konsularnih stikov najmanj tako važna, kakor ta pred dvema letoma dosežen diplomatski sporazum.

Kakor pričakovano, so poslanci izvolili pomembnega avstrijskega strokovnjaka mednarodnega prava in diplomata prof. dr. Verosto za predsednik kongresa.

Delo konference bo doprineslo marsikaj k boljšemu razumevanju med narodi v svetu in k ohranitvi svetovnega miru.

KMEČKA GOSPODARSKA ZVEZA

vabi člane, vse zainteresirane gospodarje in absolvente naših strokovnih šol na svoj

OBČNI ZBOR

v četrtek, dne 14. marca 1963 ob 14. uri v pritlični dvorani Mohorjevega doma v Celovcu.

SPORED:

Pozdrav in otvoritev po predsedniku KGZ;

Govora:

»Mati in učiteljica« o kmetijskem vprašanju;
(govori dr. Vinko Zwitter)

»Položaj koroškega kmetijstva v zadnjem letu«
(govori zborn. svetnik g. Mirko Kumer z Blata)

Poleg tega pa so na sporedu še druge točke.

Gospodarji in interesenti!

Osrednji odbor se nadeja, da se boste občnega zbora svoje stanovske organizacije polnoštevilno udeležili.

Za odbor:

Dr. Vinko Zwitter, t. č. tajnik — **Fric Kumer, t. č.** predsednik

Cerkev je pristojna za ohranitev materinskega jezika

Letošnji Hrvaški tečaj Katoliške akcije v škofiji Železno, ki se ga je udeležilo nad 60 Hrvatov iz cele Gradiščanske, se je bavil s sodobnimi vprašanji pred vsem na cerkvenem področju. Škof dr. Laszlo, ki je obiskal zborovanje, je med drugim opozoril na pravo praznovanje nedelje, na škodo, ki jo povzročijo nedeljske plesne zabave, ter vpričo gladu v svetu na zmernost in preprostost pri praznovanju, pri slavjih in svatbah. Preko tega pa je pozval udeležence, naj pridno sodelujejo na obnovi župnijskega in škofijskega življenja.

Uvodno predavanje je imel dekan Štefan Horvath. Govoril je o vprašanju »Cerkev in hrvaški narod«. Govornik je poudaril, da je hrvaška narodnost najbolj zaščitena tedaj, če ostane krščanska vera kot živa sila med Hrvati. Kakor sta na eni strani tudi hrvaški pouk in hrvaška šola neobhodno potrebna in važna, tako je na drugi strani Cerkev odločilna in merodajna za ohranitev in spoštovanje hrvaškega materinega jezika. Molitev, pesem, pridiga in pred vsem skrb Cerkve za duhovniški naraščaj v hrvaškem ljudstvu je odlična služba tudi hrvaškemu narodu.

Ravnatelj Janez Dubrovich je v svojem referatu »Vera gradiščanskih Hrvatov v zgodovini« podčrtal dejstvo, da so prišli duhovniki v te kraje s prav hrvaškimi priseljenci. Kakor v prejšnjih preobratnih časih stojijo gradiščanski Hrvati tudi še danes pred zgodovinsko nalogo, da ohranijo kljub velikim nevarnostim katoliško vero in jo neoskrunjeno posredujejo bodočim rodovom.

Deželni šolski nadzornik Konrad Mersich je obravnaval novi socialni zakon in podčrtal veliko pomembnost otroških vrtcev. V diskusiji so razpravljali o uporabi hrvaškega jezika v šoli, pred vsem pa pri pouku krščanskega nauka na glavnih šolah.

Župnik Ignac Horvath je govoril o hrvaški literaturi, ki je dobila po prizadevnih pisateljih iz duhovniških vrst svoje posebno katoliško lice. Dekan msgr. Mersich je govoril še o novi hrvaški mašni knjigi, ki jo je izdalo škofijstvo v Železnem — kot darilo Cerkve katoliškim Hrvatom v letu vesoljnega koncila. Prispeva naj k liturgični obnovi božje službe. Nadalje so govorili predsednik Hrvaške kulturne zveze, dr. Linzer, in predsednik Hrvaškega akademskega kluba, študent Franc Szedenik.

— KRATKE VESTI —

Bivšega argentinskega predsednika Arthura Frondizija, ki so ga aretirali po vojaškem udaru pred 11 meseci, so prepeljali iz zapora na otoku Martin Garcia na neko farmo v zahodni Argentini. Frondiziju so dovolili, da se sme gibati v okolišu 100 km od svojega prisilnega bivališča ter sprejemati obiskovalce.

V Kairu zaseda prva afriška konferenca o železnicah. Trajala bo do 11. marca, udeleženci pa bodo razpravljali o možnostih, da bi ustanovili afriško železniško zvezo v okviru mednarodne zveze železnic.

V Zrenjaninu sodijo 30-letnemu kovinostrugarju Spasoju Tadijinu, ki ga obtožnica bremeni, da je delal za zahodnonemško obveščevalno službo in še za neko drugo tujo državo ter ju oskrboval z vojaškimi podatki. Med preiskavo je to tudi priznal. Tadijin je odšel pred petimi leti z rednim potnim listom v Zahodno Nemčijo in se tam zaposlil. V domovino se ni vrnil, pač pa se je dogovoril z zahodnonemško obveščevalno službo, da bo zbiral zanjo vojaške podatke. V Jugoslavijo se je vrnil na podlagi zakona o amnestiji. Sestati bi se moral z neko vohunko iz Nemčije, vendar so varnostni organi Tadijina že zasledili in ga aretirali. Če bi Tadijin svoje vohunsko delo uspešno opravil, so mu tuji delodajalci obljubili, da bi po povratku v Zahodno Nemčijo dobil hišo in 25.000 mark nagrade.

Kitajska vlada je podpisala z Afganistanom nov obmejni sporazum o afganistansko-kitajski meji v dolžini 60 km. Meja se razteza prek Pamira, torej čez popolnoma nenaseljena področja.

Brazilski finančni minister Francisco Santiago Dantas je odpotoval v Washington, kjer se je pogovarjal o ameriški finančni pomoči Braziliji.

Grški ministrski predsednik Konstantin Karamanlis je prispel iz Luksemburga v Pariz, kjer se je sestal s predsednikom de Gaullom. Ob tej priložnosti sta oba državnika razpravljala predvsem o predlogih ameriškega predsednika za večstransko atomsko silo NATO. Karamanlis je prispel na neuradni obisk v Pariz. V Atene se je vrnil čez tri dni.

GOSPODARJI, POZOR!

- V četrtek, dne 14. marca 1963, od 10.
- do 12. ure dopoldne Vam je v Mohor-
- jevi hiši v Celovcu g. zbornični svetnik
- Mirko Kumer, pd. Črčej, na razpolago
- za Vaše gospodarske zadeve. Oglasite se
- pri njem!

Osrednji odbor KGZ

PEVSKI ZBOR GALLUS

ima vajo pri Haimlingerju v soboto, dne 9. marca 1963, popoldne ob pol dveh.

Vsi pevci so naprošeni, da pridejo zanesljivo in točno. Pevovodja

Politični teden

Po svetu . . .

NOV PREDLOG GLEDE BERLINA

Sovjeti so pred kratkim izrazili željo, da bi se zopet skupno z Amerikanci radi lotili berlinskega vprašanja. Washington tej želji ni nenaklonjen, četudi je pričakovati le malo izgledov za skupno izhodišče v takšna pogajanja, kakor je omenil predsednik Kennedy.

Če pa pogledamo za kulise Kremla, postane ta stvar podobna novemu propagandističnemu valu Sovjetov. Prav zadnja ženevska pogajanja za razorožitev so pokazala, da je Kreml postal zopet trd oreh. Vsekakor trši, kot so ga hoteli imeti po kubanski krizi.

Dejstvo je, da kažejo Sovjeti po ženevski trdovratnosti nekako drugače »svojo dobro voljo« do pogajanj. Pri tem jim je vedno šlo za pripravljalno igro s propagando, po kateri so mogli razglasiti celemu svetu »svojo dobro voljo«, pozneje pa trdo vztrajati na svojem stališču.

Tudi v berlinskem vprašanju ne bo drugače. Zahod je prišel tako daleč, da razpravlja o berlinskem vprašanju – po mnenju Sovjetov – ločeno in ne več v zvezi s celotnim nemškim vprašanjem. Pustil se je vplesti v medsebojno nezaupanje, ki se je večkrat kazalo v strahu ameriških zaveznikov, da bi Washington ne sklenil z Moskvo preko njihovih glav zedinjenje, ki bi ogrožalo pravo rešitev.

Očitno upa Kreml, da bo s svojim zadnjim udarcem povečal napetosti v zahodnem zavezniškem svetu. Kajti čudno je bilo prav te dni brati v sovjetskem tisku, da se je Nemčija urinila na vodilno mesto Zahoda in da ima Kennedy s Bonnom Adenauerja same težave. Gre torej za pridobitev Združenih držav Amerike, da bi skupno s Sovjetsko zvezo zadale Evropi brco.

Četudi v Evropi seveda nihče ne misli na tak razvoj, vendar morejo berlinski razgovori sejati nova nezaupanja. Nihče ne dvomi o tem, da bi rešitve, kakor zagotovitev odprte poti in druge, koristile, vendar bi pomenilo stranpot od bistvenega, če bi ostalo samo pri tem. To bi bil tudi uspeh za Sovjetsko zvezo, ki bi tako dobila v roko nož, da odreže nov del z oble svobodnega sveta.

KREML SE BAHA S PROTI-RAKETO

Začetkom leta je zahodni tisk objavil izjave ameriških strokovnjakov, da je ameriška raketna moč dvakrat tako velika kot sovjetska. Ob praznovanju 45-letnice sovjetske vojske pa je sledil pričakovani sovjetski odgovor na ameriško ugotovitev. V intervjuju z nekim vojaškim listom je zastopnik vrhovnega poveljnika strategične raketne vojske Sovjetske zveze, generalni polkovnik Tolubko, izjavil, da ameriške izjave ne odgovarjajo dejstvom in da je očrtano razmerje med amriškimi in sovjetskimi raketami tendenciozno. Vsekakor ni slaba poteza zatrjevati, da je drugi lagal – kajti tako si je mogoče lastiti posebno ljubezen do resnice. In to naj bi bila:

Medtem ko so se lani skupinski poleti sovjetskih raket izkazali kot zanesljivi in se izvrstno obnesli, so ameriške rakete tipa »Atlas«, »Titan« in »Polaris« večjidel odpovedale.

Medtem ko dosežejo razstrelne glave ameriških raket »Titan« samo silo sedmih megaton, morejo razviti sovjetske rakete do 100 megaton razstrelne sile.

Medtem ko razpolaga Sovjetska zveza celo s proti-raketami, Združene države Amerike še ne poznajo sredstva proti napadalnim raketam.

Na zadnjo izjavo, ki naj pokaže, da so vse druge pravzaprav odveč, polagajo v Sovjetski zvezi posebno važnost. Njeno stalno ponavljanje naj očitno doseže, da bodo ljudje začeli verjeti. Sodeč po tem je torej sovjetski znanosti uspelo, rešiti težki problem, v teku usmerjati interkontinentalne rakete in jih nato uničiti in tako odbiti vsak nasprotnikov napad. V nasprotju z ameriškim prizadevanjem pri zgradbi raket seveda še ni bilo slišati o takih uspelih poizkusih, še manj pa videti sliko o njih.

Za ameriško poplačevalno strategijo, ki jo trenutno preosnavljajo, bi bilo tako obrambno orožje v rokah Sovjetov odločilne važnosti, kajti tako bi se mogla uspešno braniti proti raketam Polaris, izstreljenih z atomskih podmornic, kakor so se dosedaj mogle braniti s celinskim daljnostrelnim orožjem. Spekulacije, da bodo iz teh vzrokov opustili postojanke, so torej skrajno nelogične. Razen tega so v Washingtonu zelo skeptični napram sovjetskim anti-raketam. Najbrž novo orožje ni preveč preobratnega značaja, kar sledi tudi iz izjav Kremla proti ameriškim vojaškim postojankam v Evropi.

ZDA SE VDAJAJO

Že dolgo se v Ženevi prepirajo glede števila letnih kontrol v zvezi s prepovedjo poizkusov z jedrskim orožjem na sovjetskem ozemlju. Potem ko so ženevska pogajanja zastala, so se izrazile Združene države Amerike pripravljene do novih privolitev. Ameriški glavni poslanec Foster je namignil, da bi se Washington zadovoljil tudi z manj kot osmimi kontrolami na leto, namreč s sedmimi. Vendar se je izkazalo, da Sovjetom ni bilo več veliko ležeče na tem, da bi razpravljali o tem vprašanju. Predložili so namesto tega nov osnutek za pogodbo, ki naj bi obvezala NATO in članice Varšavskega pakta, da drug drugega ne bosta napadala.

K vsem razočaranjem nad pogajanji v Ženevi ki v začetku pravzaprav niso bila brezizgledna, pa so morali Amerikanci vzeti še na znanje predlog Sovjetske zveze, da bi govorili o razorožitvi ne samo tajno v okviru odbora treh, marveč javno, v okviru sedemnajstčlanske plenarne konference o »splošni in popolni razorožitvi«. A ravno ta konferenca 17 sil je lansko leto pooblastila konference treh k pogajanju o razorožitvi, da bi tako dosegli s pogodbo o ukinitvi atomskih poizkusov ter tako napravili prvi korak k razorožitvi.

Tako ameriški kot sovjetski glavni poslanec sta se začasno vrnila v svoji glavni mesti, da bi poročala svojima vladama o dosedanjih pogajanjih. Oba sta se izrazila zelo pesimistično in nista videla veliko novih možnosti pri nadaljevanju pogajanj. Sovjetski odposlanec je pri svojem odhodu izjavil, da ne more biti nikakor optimističen ob tako trdovratnemu in brezkopromisnemu stališču Združenih držav; ameriški delegat pa je ob svojem prihodu zatrjeval, da nima nikakršnih novih navodil iz Washingtona. Vendar se zdi, da so si Amerikanci vendarle belili glave, kako bi mogli spremeniti število osem.

Taktika Sovjetske zveze kaže, da nameravajo Sovjeti povezati pogajanja o razorožitvi z drugimi svetovno političnimi dogodki, in zapadni diplomati domnevajo, da bodo v tej zvezi gotovo imenovali Kubo in Berlin. Predvsem pa domnevajo, da bi se o problemu Kube sestala še posebej Hruščev in Kennedy.

ODJUGA V KONFLIKTU PEKINGA Z MOSKVO KONČANA

Peking je pred nedavnim spet zahteval od sovjetskega državnega predsednika, da se opravči za svoje napade na Kitajce. Pred opravičevijo Hruščeva nikakor ne bi bilo mogoče, da bi Kitajci pristali na vrhovno konferenco med Pekingom in Moskvo. To zahtevo so stavili Kitajci v ogromnem uvodniku v svojem »Ljudskem glasu«. S tem se je zopet vnel spor med dvema velikanoma komunističnih držav.

Ne da bi Hruščeva imenoma navedli, pišejo: »Več tovarišev bratskih partij nadaljujejo svoje napade na komunistično partijo Kitajske istočasno, ko govorijo o tem, da bi končno prenehali z javnimi napadi. Ta dvolična naziranja delajo vtis, kot bi bila samo ena stran upravičena napadati in kritizirati.«

»Mislite ali ne mislite, da so bili javni napadi na bratske partije velika zmota? So ali niso pripravljeni priznati te svoje zmote in se za to opravičiti pri svojih bratskih partijah? Imajo namen, da se vrnejo k prejšnji praksi medsebojnih sporazumevanj na medpartijski ravni?« Tako nadaljujejo v tem svojem članku. Ker je bil ta članek namenjen voditelju komunistične partije v Franciji, Thorezu, in »drugim tovarišem«, ni nobenega dvoma o tem, da je s tem v prvi vrsti mišljen Hruščev.

Hruščev pa se je v zadnjem času kazal napram Kitajcem zelo spravljivega. Zahteval je razostritev spora »za zaprtimi vrati«, ne da bi omenil, da je pravzaprav on sam spravil spor v javnost. Peking doslej ni reagiral na to z nikakršnim komentarjem, marveč je dal samo ponatisniti izjavo Hruščeva.

Še pred nedavnim je menil Hruščev zelo spravljivo, da bi se mogli obe bratski partiji le nekako sporazumeti. Ponovno je poudarjal, da Sovjetska zveza ni le pripravljena ščititi Kubo pred imperialističnimi napadi, marveč tudi Kitajsko (pred napadom Formose), Severno Korejo in Severni Vietnam.

Uvodnik »Ljudskega glasu« v Pekingu pa ne kaže, da bi bili Kitajci zainteresirani na sporazumu in spravi. V Pekingu so si v tem na jasnem, da je to le mogoče, če Sovjetski zvezi prepustijo glavno vlogo v komunističnem bloku.

Kitajci povdarjajo, da se sicer držijo Komunističnega manifesta iz leta 1956, vendar se ne čutijo vezane po odlokih ene same partije.

V tem članku prvič izjavljajo, da so kali spora med Pekingom in Moskvo že v času, ko so se Sovjeti v Camp Davidu (v septembru 1959) začasno sporazumeli z Amerikanci. Tedaj je imenovala Sovjetska zveza dogodke na indijsko-kitajski meji »obžalovanja vredne« in se ni, kot bi se spodobilo za bratsko komunistično državo, postavila na stran Kitajcev.

. . . in pri nas v Avstriji

PROMETNA VARNOST IMA PREDNOST

Stalno naraščajoče število oseb, ki po prometnih nesrečah utrpijo škodo, najde po vseh deželah vedno več prometnih strokovnjakov, ki si hočejo zavzeti za primerne tozadevne zakonite ukrepe. Avstrijski zakon za motorne vozače, ki so ga kot znano šele pred kratkim »oblikovali«, se je v nekaterih točkah že spet preživel. Tako se je 6. marca poseben odbor trgovskega ministrstva znova bavil z nalogo, da bi zasnoval zakonite določbe, ki bi služile zaščiti prometnih udeležencev.

Ta predelani osnutek zakona za motorne vozače iz leta 1963 vsebuje vrsto zelo pomembnih določil, ki se zadevajo avtomobilsko proizvodnjo ter tudi posestnike motornih vozil. Tako naj bo od 1. julija 1964 dalje prepovedano imeti zunaj na vozilu bodičaste predmete, n. pr. zastavice in podobne znake, kajti takšni odvečni deli morejo pri nesrečah hudo poškodovati. Motorna vozila ter priklopniki v tem smislu ne smejo imeti ne znotraj ne zunaj izstopajočih del. Motorna vozila in rolerji bodo v bodoče samo še zadaj nosila označeno številčno tablico. Osebni avtomobili bodo morali imeti varnostne pase ali vsaj naprave zanje. Da se bo znižala nevarnost pri prehitevanju, bo predpisana tudi potrebna zmogljivost motorja.

Od leta 1966 morajo biti vse šipe pri avtomobilih iz snovi, ki se ne razleti v kose, ki navadno hudo ranijo prizadete ponesrečence. Treba bo imeti tudi protizmrzlinske naprave. Namesto smernih kazal bodo dovoljene samo še blestivke kot kazala smeri. Oblasti morejo prepovedati ali omejiti vse risbe in slikarije na zunanjih delih avtomobila. Za tiste, ki se bodo vozili z busi, bo v bodoče laže si pridobiti šofersko izkaznico. Tisti, ki so si v zvezni vojski pridobili šoferski izpit, ga bodo mogli po odsluženem roku spremeniti v civilnega. In slednjič bodo morali imeti vozači z mopedi po 16. letu posebno izkaznico.

PASTIRSKO PISMO KARDINALA KÖNIGA

Preteklo nedeljo so z vseh prižnic prebrali škofijsko pastirsko pismo. Dunajski kardinal dr. Franz König pa se obrača s posebno vnetostjo na vernike svoje nadškofije. Gre za redovniški naraščaj. V tem pismu je rečeno, da je slabo znamenje za narod, ki ne more več dati duhovniških in redovniških poklicev. V teku sedmih let je število redovniških poklicev v dunajski nadškofiji padlo za 204. Med leti 1938 in 1957 so morali opustiti 71 samostanov, ker ni bilo naraščaja.

Kardinal König svari starše, da se naj ne upirajo otrokom, ki hočejo izbrati redovniški poklic. Kajti s tem le uničijo njihovo srečo in mir.

Vendar tudi danes še niso izumrli mladi ljudje, ki so pripravljeni iti pot popolnosti kot redovnik ali redovnica. Naša naloga mora biti, je poudarjal kardinal, da jih pravilno nagovorimo.

SLOVENCI

doma in po svetu

Letošnja Prešernova nagrajenca

V navzočnosti Mihe Marinka, Viktorja Avblja, Alberta Jakopica, predsednika Slovenske akademije znanosti in umetnosti Josipa Vidmarja, rektorja ljubljanske univerze dr. Maksa Šnuderla in drugih uglednih gostov so bili na večer Prešernovega dne dodeljene letošnje Prešernove nagrade. Na podlagi sklepa upravnega odbora Prešernovega sklada sta bili dodeljeni nagradi po 600.000 din. književniku Jušu Kozaku za njegovo življenjsko delo v slovenski literaturi in skladatelju Matiji Bravničarju za njegovo najnovejše delo Koncert za violino in orkester, ki je bil izveden na slovesni akademiji v Slovenski filharmoniji v počastitev Prešernovega dne.

Msgr. Janez Hladnik – 60-letnik

Kjerkoli je bil, ni bilo lahko njegovo delo. Zahtevalo je močnega, odločnega in vsega človeka. Pa naj je bilo to v njegovih začetnih kaplanskih službah v Sloveniji, ali delovanju med Slovenci v Zagrebu, še bolj pa pozneje, ko je odšel med slovenske izseljence v Argentino in jim postal vse. Bil je med njimi dušni pastir, tolažnik duš slovenskih izseljencev. Za Kastelicem je urejeval in izdajal Duhovno življenje, pisal vanj zanimive članke in potopise z obiskov rojakov po vseh delih Argentine, pobiral za revijo naročnino, obiskoval slovenske ljudi po tej postrani deželi, jim svetoval, pomagal in jih podpiral. Vodil jih je na romanja k sv. Antonu, lurški in Lujanski Materi božji, se z njimi veselil na družabnih prireditvah Duhovnega življenja. Vse to je bil starim slovenskim izseljencem v Argentini msgr. Hladnik. Z eno besedo: vse. To, kar mora biti pravi izseljenski duhovnik.

Ko je bilo delo za naselitev slovenskih ljudi po II. svetovni vojni v glavnem opravljeno, je jubilant zamenjal svoje kaplansko mesto v buenosaireški župniji svete Roze z imenovanjem za župnika zapuščene, prostrane župnije sv. Jožefa Pompejskega v delavskem naselju Lanusa. Ko je prevzel faro, je bila še tako raztegnjena v pampo in ponekod brez cest, da je mogel obiskovati svoje vernike po razkropljenih naseljih samo s konjem. Ljudje so ga vzljubili in ga imenovali cura gaucho – gavčevski župnik.

Tudi v tej fari je začel s pionirskim delom. Najprej je uredil svetišče, zatem se pa ves posvetil mladini. V svojo faro je povabil slovenske šolske sestre ter jim zaupal vodstvo farne šole, ki bo prihodnje leto imela že šest razredov. Slovenske šolske sestre v šoli poučujejo otroke tudi razne glasbene instrumente. Vodijo pa prav tako tudi otroški vrtec. Da je mladino pritegnil na farno življenje in jo odtegnil kvarnemu vplivu ulice, je preskrbel v farni dvorani tudi za kino predstave, ki so dobro obiskane. Obsk vernikov pri mašah se je tako povečal, da je postala stara cerkev že premajhna. Zato je začel graditi sedaj novo, mnogo večjo.

Da je ljudem omogočil obiskovanje službe božje v svoji prostrani fari, je ustanovil tudi podružnico Garazo, ki je postala sedaj že samostojna fara in jo vodi župnik g. Malenšek. Prav tako podružnico Fiorito. Pa tudi vikarija slovenskih lazaristov v Slovenski vasi je njegovo delo.

Monsignorjevo delo za ureditev zaupane mu župnije in za dvig verskega življenja je dobilo vidno priznanje pri cerkvenih oblastih s tem, da ga je pristojni škof v Lomas de Zamora msgr. Shell predložil v Vatikan za imenovanje za papeškega komornika z naslovom monsignor, čast, ki jo je dosegel kot prvi slovenski duhovnik v Argentini. Pa tudi na občini je vplivna njegova beseda ter Hladnikove nasvete in predloge za ureditev vsega tamošnjega okolja upoštevajo, v kolikor največ dopuščajo finančna sredstva.

Tako služi monsignor Hladnik Bogu in narodu, domačinom in slovenskim ljudem, s katerimi ni v stiku samo v Slovenski vasi, ampak tudi drugod, ker z njimi še vedno vzdržuje zveze in se živo zanima za njihovo delo in življenje. Redno prihaja še na vse večje slovenske prireditve in je tako še naprej sredi slovenskega izseljenskega življenja v Argentini.

Ob 60-letnici mu iz srca kličemo: Bog ga živi in ohrani še mnogo let v zdravju in moči!

Nov uspeh slovenskih planincev

Od g. dr. Vojka Arka iz Bariloč je dospela brzojavka z naslednjo vsebino:

„Peter in Jurij Skvarča sta preplezala Pier Giorgion na zahodni strani Fitz Roya."

V zvezi z gornjim brzojavnim sporočilom g. dr. Arka o novem uspehu slovenskih planincev, sporoča predsednik Slovenskega planinskega društva g. Robert Petriček še naslednje podrobnosti: Pier Giorgion je 2900 metrov visok, doslej še nezavzet vrh na zahodni strani znane gore Fitz Roy. Slovenska planinca sta jo naskočila dne 17. januarja t. l. ter so bili njuni napori kronani z uspehom po 50 urni težki plezalni turi z dvema bivakoma.

Slovenskima planincema, ki sta znova uveljavila slovensko ime v argentinskem andinizmu, naše iskrene čestitke.

V pripravo k uprizoritvi ANTIGONE Dominika Smoleta

OB ROB BRALNEMU VEČERU ODRA MLADJE

Pretekli petek nas je »oder mladje« povabil na bralni večer, ki je bil mišljen kot duhovna priprava na uprizoritev Antigone Dominika Smoleta prihodnjo nedeljo. Posrečen nastop članov odra je presenetil vse naše mogoče suhe in zdolgočasene predstave o »bralnem« večeru. Če sta ob Mrtvem oznanilu Bora Kostanka nastopili pravzaprav samo dve igralski osebi, se je slovenski odrski ansambel tokrat predstavil s širšim krogom (zapažamo, da so posebno močno zastopane ženske vloge). Kaže, da se oder dobro razvija in da bo kmalu imel še plodovitejše možnosti izbire. Predstavile so se nam tri Antigone: Antigona Sofokleja, Mella in Anouilha.

S Sofoklejevim Kraljem Edipem (Erik Prunč) je bil podan uvod v celotno snov, okoli katere se vrtijo vse nadaljne fabule o Antigoni. V prvem delu so nastopili še Matevž Grilc, Valentin Lausegger (oba Zbor), France Koncilja (Kreon). Sledila je starogrška Antigona: Antigona (Marija Partl), Ismena (Marjanka Sima), Kreon (Erik Prunč), Stražnik (France Koncilja).

Drugi del je bil posvečen modernim variacijam na snov Antigone. V priredbi dr. Reginalda Vospernika so člani brali iz originalnih nemških vlog, in sicer: Gabrijela Jank — Antigono; Elči Gallob — Jokasto; Hanzi Oman — Polineika; Erik Prunč — Kreona. Poleg Mella smo slišali še Anouilhovo variacijo: Kreona je bral Erik Prunč. Antigono Helka Čebul, Stražnika France Koncilja, Zbor Matevž Grilc.

Erik Prunč je s svojim izvajanjem presenetil kot vedno. Predstavili so se še novi igralci in igralke, ki so ob svojem prvem nastopu razveseljivo presenetili. Presenetila je Gabrijela Jank v vlogi Mellove Antigone ter občutljiva in nežna Anouilhova Antigona Helka Čebul (novo odkritje odra), v Sofoklejevi drami pa Ismena Sime Marjanke.

Z besedo, s skopimi kretnjami in premiki, z optičnimi učinki odrovcev je bil prvi bralni večer navzoči čredici kulturni užitek.

Pozdravljamo prizadevanje odra, ki si je zastavil cilj soudeleževati našega človeka na vsakovrstnem kulturnem življenju, da ga vzgajati gledati tudi zahtevnejša dela, da zahteva vedno več duhovne zrelosti, življenjske resnosti, razumevanja, razgledanosti in srčne kulture. Mnenja smo, da živa skupina, ki je njen cilj umetniški, potrebuje velik življenjski prostor.

Mislim, da je bil bralni večer odra predstava v tem duhu. Brez dvoma stojimo ob začetku: nekaj nad štirideset gledalcev (med njimi samo nekaj odraslih) v Modri dvorani to izpričuje. Mislimo pa tudi, da izpričuje to dejstvo obojestranski — začetek.

ODER MLADJE

UPRIZORI V NEDELJO, DNE 10. MARCA, OB 14.30, V SREDNJI DVORANI DOMA GLASBE SODOBNO DRAMO DOMINIKA SMOLETA

„ANTIGONA“

VSTOPNICE V PREDPRODAJI V UREDNIŠTVU LISTA IN PRI ČLANIH ODRA

Kocbeckove pesmi v italijanščini

Zadnja številka tržaške revije „Umana“, ki jo izdaja gospa Aurelia Gruber-Benco, hčerka znanega pokojnega tržaškega pisatelja Silvia Benca, je prijetno presenetila s prevodi osmih pesmi Edvarda Kocbecka in z informativnim člankom o njem. V celoti so tri in pol strani v reviji posvečene Kocbeku. Pesmi je prevedel Alessio (Aleš) Lokar, ki je tudi avtor informativnega članka. V njem podaja bistvene poteze in dejstva Kocbekove biografije. „Edvard Kocbek je gotovo ena izmed najpomembnejših osebnosti moderne Slovenije. Dozdaj je bila njegova aktivnost pogosto razdeljena med politiko in literaturo, zaradi tega je težko reči, kateri del njegovega dela je bil važnejši. Verjetno bodo zanamci to lažje razčistili kot mi. Sam je nedavno izjavil, da je bil literat, ki so ga zgodovinske okolnosti prisilile, da se je angažiral v politiki,“ je rečeno v članku.

Lokarjevi prevodi v italijanščino so, kot lahko presodimo, zelo dobri in se ne oddaljujejo od izvirnika. Naj še pripomnimo, da je Aleš Lokar, ki je po poklicu dr. kemije v Trstu, objavil tri prevode Kocbekovih pesmi in krajši informativni članek o pesniku tudi že v znani italijanski reviji „Il Ponte“, v decembrski številki 1961.

Izšla je nova knjiga „Kar po domače“

Izšla je težko pričakovana knjiga »Kar po domače«, za stare in mlade preprosto napisana knjiga, ki v humoristični obliki govori o tem, kako si narediti življenje lepše, toplejše, preprostejše... Knjiga vsebuje poleg navodil o lepem vedenju v domači in tuji družbi celo vrsto zabavnih zgodb in praktičnih nasvetov za vsakdanje življenje.

Izšla je v Argentini pri Založbi Baraga in ima 220 strani.

...že dalja časa smo čutili potrebo po taki knjigi. Avtor — pravzaprav — avtorja sicer trdita, da je to knjiga, ki govori, »kako si narediti življenje preprostejše, toplejše«, vendar je to v bistvu priročnik o lepem vedenju, le s to razliko, da so navadno priročniki o bontonu sila dolgočasni in jih človek le z muko prebere, medtem ko je ta knjiga pisana preprosto in — humoristično. Polna je zabavnih zgodb, ob katerih se bralec iz srca nasmeje in vendarle potegne iz njih nauk — kar sta pač avtorja knjige tudi hotela doseči.

Knjiga pa ne govori samo o predstavljanju, o vedenju pri mizi, na ulici, v lokalih, o modi in oblačenju — v njej najdemo še desetine in desetine obdelanih drugačnih pa zato nič manj koristnih vprašanj iz vsakodnevnega življenja. To so problemi, ob katerih se vsak dan ustavljamo tako mladi kakor stari. Na primer: poglavje o odnosih med starimi in mladimi, ali poglavje o pravilnem mestu v jezikovno mešanih krajih, itd. itd. Knjiga pa ima tudi poglavja, ki govorijo o srečanjih med ljudmi, o fantih in dekletih, o zadevah pred poroko, o lepi knjigi in umetnosti, o avtomobilizmu, o potovanjih in turizmu, o televiziji in gledališču ter kinu. V knjigi najdemo celo vrsto praktičnih nasvetov in celo poglavje »Krog praktične gospodinje«. Vendar je morda za nas najvažnejše poglavje, ki ga je dodal Simon Preprost, to je poglavje, ki govori o odnosih med nami pa tudi med nami in »med domačini, med katerimi živimo« in ki je polno resnih, čeprav ponekod prav satirično orisanih situacij.

Knjiga je pisana zabavno, vendar bi se potostjo in zanimanjem bral tako mlad človek kakor tudi odrasel, tako celovčan kakor Slovenec bivajoč v Buenos Airesu ali v New Yorku.

V knjigi, kakor piše Sest že v uvodu »teče beseda o občevanju z ljudmi, z otroki, z živalmi, s stvarmi in s — samim seboj. Če je zasukana tu pa tam vsa zadeva na šaljivo plat, ne verjemite, mislim pa le resno in pošteno.« — Prav ta humor, ki veje iz cele knjige in ki naredi knjigo še prav posebno prikupno — dvomimo, da je bralec že po nekaj tednih ne bi spet z zanimanjem vzel v roke — pa bo dosegel tudi to, da bodo tudi kakšne neprijetne stvari lažje našle pot do bralčevega srca.

Knjiga je pisana zabavno, vendar bi se motil, kdor bi mislil, da ima namen samo zabavati. Že po prvih straneh se bralec nujno ustavi ob tej ali oni misli, ob tej ali oni anekdoti in se ob še tako zabavni zgodbi resno zamisli. Poglavje, na primer, o vzgoji otrok, ali o izbiri zakonskega druga, je napisano skoraj kakor mimogrede, in vendar bo mladim, pa tudi že starejšim zakoncem povedalo morda več, kakor pa so slišali v celih dolgih letih.

Ponekod je knjiga tudi nekoliko zbadljiva, vendar tako ene kakor druge stvari najdejo v našem srcu lep odmev. Videti je, da je bila napisana z ljubeznijo in mislimo, da ne pretiravamo, če napišemo, da je to ena izmed najbolj bravnih pa tudi najbolj koristnih knjig, kar jih je med nami zadnja leta izšlo.

Avtor knjige je pred kratkim umrli režiser ljubljanske Drame Osi Sest, znan prevajalec svetovnih dramskih del »europeizator slovenskega gledališča«, ki pa je bil tudi strasten popotnik in pa prijeten kramljač. Z njegovim dovoljenjem je Simon Preprost, katerega satiričnih zgodb o starcu Abu Sabuju se morda še kdo spominja, delo priredil »za čase in kraje, v katerih danes živimo«, dopolnil in pripravil za prijetno branje mladini kakor njih staršem po svetu.

M. van der Meersch: 22

Delo sem dobil!

(„Ribiči“ — iz življenja katoliške delavske mladine)

(Nadaljevanje)

Stavka se je čedalje bolj vlekla. Dasi so je bili ljudje več ko siti, se vendar nihče ni upal mrdniti. Delegati so nedeljo za nedeljo organizirali sprevode, plese, pevske prireditve, da podžgo množico. Plačati je bilo treba 1 frank vstopnine. Vsi diletanti so tukaj lahko razkazovali svojo umetnost. Kako so tu posnemali Mauricea Chevalierja! Nekateri izmed teh bratev so si sčasoma začeli celo domišljati, da so zgrešili svoj poklic.

Beck je organiziral v tovarniških kleteh filmske predstave. Dal je prirediti prostor in odprtine z vrečami zatemniti. Včasih je na en kvadratni meter velikem platnu razkazoval male Pathéjeve otroške filme.

Vstop je bil brezplačen. Vsakokrat sem šel zraven. Tam sem videl na primer delavca z otroki in bolno ženo, ki jih policija pravkar izganja iz stanovanja. Dninarji mečejo ubožno pohištvo ven na tlak, kjer se razbija. V drugem filmu je zajeten in debelušen posestnik ukazoval svojim najemnikom, vse ravnal ter svoje ljudi strahoval. Tehnični trik je iz kmetije napravil graščino in iz posestnika graščaka.

Potem je prišla na vrsto armada. Ubog vojak snaži stranišča. Mimo pride ves ohol in oblasten častnik, v finih usnjenih gamašah z bičem v roki. Nahruli nesrečnika, ki ni pozdravil. Stvar je bila imenitno prirejena, zelo napeta in prav nič nežna. Kakor je pač treba, da se razpali ljudska domišljija. Še jaz sem se moral premagovati, ker so tudi meni začele vstajati misli:

»Res je tako! Tako se dogaja!«

Skoro bi bil sam odšel nejevoljen, nezadovoljen in uporen.

Nato so pokazali film o Rusiji. Moskovski delavci so v veselih gručah prihajali v tovarno. Zraven so slastno grizli lepo zrelo sadje. Zdelo se je, da je to čista resnica, ne pa filmski trik. Vse je bilo kakor tedenski pregled. Potem so nas peljali v razkošen, moderno urejen sanatorij, veličasten hotel, kjer je vsak bolnik imel svoj radio, polno polico knjig, časopise in liste. Tudi tukaj je bilo na nočnih omaricah vse polno najrazličnejšega sadja, kakor naslikano tihožitje. Ustvarjalci teh filmov so že vedeli, kakšno kraljevsko in nedosegljivo razkošje je našim delavcem tako zrelo sadje. Videli smo tudi, da so vozili v bolnišnico shujšane in upadle bolnike, ki pa so se tu od meseca do meseca bolj redili. Čudovito zdravi in krepki so se vračali domov. Šest mesecev zdravljenja v petih minutah prikazanega, močno vpliva. Zlasti na preprostega človeka.

Predstavo je zaključil seveda neizogibni šaljivi film s kakim Beancitron-om ali Haroldom Lloydom. Končna slika pa je nazadnje oznanila:

»Ta večer so vam priredili ‚Prijatelji Sovjetske zveze‘.«

Lahko si mislite, kako vpliva taka filmska propaganda. A vkljub vsem tem razvedrilom so bili ljudje vsega do grla siti. Slabo jesti, slabo spati, ves božji dan se dolgočasiti, gledati, kako prihranki kopné, brez beliča za dobro kapljico v žepu — tako človeka mora miniti potrpežljivost. Zraven pa so začeli namigovati, da goljufajo pri nabirkah, pri delitvi živeža in pri dnevnih podporah. Celo najbolj prepričane so jezile take utaje in krivičnosti. Zavračali so denar ali jed, zaloputnili za seboj vrata in besni odhajali v krčmo ‚Joyeux cólonneux‘. V tej gostilni, kjer je bil sedež komunističnih celic, so namreč delili podpore. Delegati so tukaj svojim ‚prijateljem‘, ko so jim izročali denar, rahlo mežikali:

»O, ti si, srček!«

»Dober dan, sodrug!«

Takoj so spoznali ‚svoje‘. Tudi so nekateri bolje jedli in nekateri gospodje so imeli dovolj denarja, da so se lahko opijanili. Vsekakor je tukaj vsakdo lahko sprevidel, da bi se zamenjali samo naši gospodarji, če bi njihova obveljala.

Mnogo jih je zbolelo. Trajna zasedba jih je preveč zdelala. Te bolnike je bilo treba izpustiti. Drugi so se pretvarjali. Prinašali so kaka potrdila, da bi smeli ostati doma. In vsako noč je kdo izginil skozi okno ali čez streho.

Zlasti ženske so imele že vsega dovolj. Pri takih pustolovščinah ženske vselej največ trpe. Mož je bil v tovarni zaprt, ni mogel domov in zato ni videl bede doma. Spet so ženske same brez denarja ostale z otroki, z vrtom, zajci, težkimi opravki in skrbjo, kako naj plačajo kruh in mleko, premog in plin. Pa so še po dvakrat na dan možu v tovarno morale nositi hrano. Spočetka so bile kar voljne; sčasoma pa so začele godrnjati. Pošteno so zmerjale svoje može in postale neznosne. Polagoma so začeli omahovati tudi možje, ker je na nje z ene strani pritiskala strokovna organizacija, z druge pa žena.

Bilo je še eno veliko zborovanje, sicer ne pri nas, marveč v tovarni na Flandrski cesti. Na dnevnem redu je bila spet izpraznitev. Ko sem zvedel, sem zahteval, da hočem biti zraven. Niso se mi upali odreči.

Z delegati sem popoldne šel na Flandrsko cesto. Tam so bili delavci utrjeni kakor v kaki trdnjavi. Debeli hlodi so zapirali glavni vhod. S tovornimi avtomobili so na sredi dvorišča zgradili drugo barikado. Pri vratih so nas sprejeli moški z gumijevkami v rokah. Po vsej tovarni je mrgolelo rdečih zastav. Tisto malo žosistov, kar jih je bilo, je že v pričetku stavke odšlo z drugimi nastavljenci. Revolucionarji so torej imeli proste roke.

Kratke kulturne vesti

● NEW DELHI

Priznani jugoslovanski slikar Petar Lubarda je prispel v New Delhi, kjer bo priredil razstavo svojih del. Razstavljal bo tudi v Bombayu. Potem ko bo obiskal še druga indijska kulturna središča, bo odpotoval v Indonezijo in na Japonsko.

● MOSKVA

Jeseni bo »Bolšoj teater« v Moskvi uprizoril prvo sovjetsko premiero Brittnove opere »Peter Grimes«.

● BONN

Nemški pisatelj Hans Hellmut Kirst piše roman z naslovom »08—15 danes«. V njem opisuje življenje v bonnskem Bundeswehru.

● BENETKE

Za organizacijo letošnjega filmskega festivala v Benetkah je dejansko še kaj malo časa. Prireditev se začne že julija. Vendar je festival brez direktorja. Dosedanji direktor Domenico Mecoli je odstopil, da bi se lahko posvetil novinarstvu. Nasledil naj bi ga Luigi Chiarini, temu pa so se uprli katoliški krogi. Rešitve še niso našli.

● PARIZ

Michael Laclos, ki je pred kratkim napisal tekst za album fotografij o Marilyn Monroe, pripravlja zdaj precej nenavadno delo. Sestavil bo »Praktični ilustrirani vodnik po francoskih pokopališčih«, v katerem bo natančen seznam grobov vseh znamenitih ljudi, ki so pokopani v Franciji.

MLADJE 5

koroška kulturna revija mladih je v tisku in bo izšla v prihodnjih dneh. Sodeluje nad 15 ljudi. Obsegala bo nad sto strani in bo prinesla dramo Mrtvo oznanilo, prozo, pesmi, okoli 20 slik ter avtobiografske podatke in slike sodelavcev.

Revijo naročite pod naslovom: Uredništvo mladje, Klagenfurt 1, Postfach 307, Kärnten.

Pri nas na Koroškem

SELE
(Poroka, visok obisk)

Zdelo se je že, da bo letošnji predpust ostal vdovec, to je, da ne bo nobene poroke. Pa le ni bilo tako! Cestni delavec **Hanzej Dovjak,** p. d. **Žnidarjev na Borovnici,** in njegova izvoljenka **Marica Mak,** p. d. **Štefunova na Šajdi,** sta si v ponedeljek, 18. febr. pred oltarjem tako krepko in odločno zatrdila, da se hočeta zvezati v zakon, da je to izjavo moral slišati vsak od številnih svatov. To bi bila storila že prej, pa sta morala čakati na lastno stanovanje. Nevestin oče, krepki Nac, je lani blizu svoje hiše zgradil novo. Potem se je stari par preselil v novo, novi par pa v prosto staro hišo. Naj v obeh hišah vlada sreča in zadovoljnost!

Izreden in visok obisk so doživele Sele v nedeljo, 3. marca. Že na predvečer je dospel **finančni minister dr. Klaus,** da se osebno prepriča, kako se razvija tečaj financarjev, ki šolajo pse v iskanju ponesrečencev, zasutih od plazov. Gospod minister pa je tudi sam dober smučar, zato si je privoščil veselje tega zimskega športa v lepi sončni snežni naravi. Posebno dober vtis smo dobili od njega, ker se je prav po domače in preprosto razgovarjal in ker je bil v nedeljo zjutraj s svojim spremljevalcem, podpredsednikom deželne finančne direkcije g. dvornim svetnikom **dr. Svecenyjem** pobožno pri božji službi in je prejel sv. obhajilo. Več takih mož bi si želeli na vladi!

GORIČE PRI ŽITARI VESI
(Pustna prireditev)

V nedeljo, 17. februarja, nas je farna mladina povabila na pustno prireditev. Kar radi smo se odzvali povabilu, saj nam še nikoli ni bilo žal, kadar smo šli gledat kako igro. Tokrat so nam pripravili igro **»Dobro jutro«** in še tri šaljive prizore. Za uvod nas je pozdravil **Francej,** povedal nam je, da je danes njega doletela ta čast, da sme pozdraviti, ker so gospod župnik odšli na pogreb. Dejal je, da so danes na sporedu sledeče igre: najprej **»Demoklejev meč.«**

Prav dobro je podala svojo vlogo Serafina **Mici Wricman,** kakor tudi oče Florijan, ki ga je igral **Jurij Planteu** in mati **Erna Urban,** ki je igrala vlogo **Lucije** in zaročenca Serafine, Ivana Peresnika, ki ga je igral **Karlej Hren.** Porednega Gregca pa je igral **Lipuš Francej.** Miceji se vidi, da je dobra igralka in da je kos vsem vlogam. Tudi Juriju in Erni je dobro prestajala njena strogost. Saj se je tudi Karlej prav moško postavil kot zaročenec Serafine.

Sledil je prizor **»Poročno izpraševanje«.** Vlogo župnika je igral **Mirko Ogris.** Kaka častna oseba, kaj ne da. Sicer je drugače navadno igral zaljubljene ali pa resne vloge, ki jih je prav dobro podal. No, pa je tudi vlogo župnika prav mojstrsko podal. Nekdo se je celo izrazil, da je res škoda, ko bo slekel talar in postal spet navaden fant. Najbolje bi bilo, da bi ga dali na stroške faranov študirat. Nam gledalcem pa je postalo sitno, ko smo videli, kako je strog. Ženinu, ki je prišel k izpraševanju, je zastavil taka vprašanja, da ga je večkrat spravil v zadrego. Dobro, da mu je priskočila na pomoč nevesta **Trezi Pirouc** in mu pošepnila na uho, kadar ni vedel odgovora. Upamo, da bomo Trezijo sedaj večkrat videli na odru; toliko se nam je že pokazala, da smo videli, da ima dober igralski talent.

Igra »Dobro jutro« nam je pač dala smeha, ko smo gledali, kako sta se 50-letni Grega in njegov 19-letni nečak Primož prerekala za Martanovo Cilko, ki sta jo oba rada videla. **Karlej,** ki je igral vlogo Primoža, je res viden igralski talent. Karlej, le pogumno naprej. Bilo bi škoda, če bi tvoj talent vrgel k stari šari. Tudi **Mirko** se je prav dobro uživel v vlogo 50 letnega Grega. Prav nič za onimi ni zaostajala **Greti Traun,** ki je igrala vlogo Cilke. Tudi pri Greteji se vidi, da ji nobena vloga ne dela težave. **Planteu Jurij,** ki je igral očeta Martana, ima dober talent za igranje. Saj je v vlogi očeta Martana prav dobro odrezal. Seveda pa tudi **Erna,** ki je igrala vlogo matere, ni prav nič zaostajala. Saj je kot mati prav ostro nastopila in okregala svojega sina in vnuka. Tudi **Jagouc Leni,** ki je igrala vlogo zaljubljene Barbke, nas je spravila v dobro voljo, ko se je zaljubila v 50-letnega moškega. Sicer pa ima tudi Leni dober nastop in se ji vidi, da je bila že večkrat na odru. Saj je svojo vlogo prav dobro podala.

Sledila je še burka »Stražar in postopač.« Postopača, ki ga je igral **Lipuš Francej,** se je pa res takšen prikolovratil na oder, da smo malo bolj debelo pogledali. Saj je bil razcapan, pa še pijan po vrhu. Tako da je navsezadnje še zaspal. Seveda ga stražar **Hobl Fridl** ni pustil spati in ga je zdregal iz spanja. Ko smo zagledali Fridlna, smo mislili, da stoji na odru kak oficir. Tako se je znal sukati, da smo mislili, da bo navsezadnje še nas aretiral. Videli smo, da je Fridl res vsem vlogam kos. Tudi režiserju gre zahvala. Draga mladina, le pogumno naprej, upamo, da nas boste kmalu spet povabili.

GORIČE PRI ŽITARI VESI
(Vesela ohcet)

Je res potrebno, da se oglasimo, ker drugače bo kdo mislil, da pri nas spimo zimsko spanje. Kljub mrzli zimi je pri nas še kar živahno življenje. Zebe nas pa res, pa kar vse od kraja, stare in mlade. Zelo hud mraz pa je pritiskal v Goričah in delal največ težav **Juriju Maticu.** Tako je Jurij naredil drug načrt in je stopil 10. februarja s svojo nevesto **Eriko Artač** v farni

cerkvi v Žitari vesi pred poročni obtar. Poročne obrede so opravili gospod župnik Nagele. V nagovoru so povdarili, kako velik praznik je za faro, če stojita dva člana fare pred poročnim oltarjem in si obljubita večno zvestobo. Kako velik praznik zanjo je dan, ko napravita korak v novo življenje.

Jurij je bil zvest član farne mladine. Saj smo ga večkrat videli na odru kot dobrega in nadarjenega igralca. Pri vseh igrah, ki jih je priredila farna mladina, je zvesto sodeloval. Ko so pred dvema letoma igrali igro »Ubogi samci«, je prav dobro rešil vlogo enega izmed ubogih samcev. A danes ni več ubogi samec, pač pa ima že skrbno ženko, ki bo skrbela zanj. Ko pa so lani uprizorili igro »Karlova teta«, je zopet izvrstno igral vlogo Karlove tete. Nihče drugi bi je ne bil podal tako, kot jo je podal Jurij. Pa tudi pri drugih igrah je svojo vlogo prav dobro rešil, pa naj je bila ta ali ona vloga.

Ko so igrali igro »Zadnji vitez Rebrčan« na Rebrci, je prav mojstrsko igral vlogo Ivana Rebrčana starejšega.

Da so ga na dan poroke neradi spustili iz Gorič je bil dokaz to, da so mu kar osemkrat zaprli pot, kot pravijo pri nas »zapregati«. Kar tako poceni ga pač niso hoteli dati nevesti.

Tebi dragi Jurij in Erika želimo na vajini novi življenjski poti obilo sreče in božjega blagoslova.

CELOVEC
(Pustna prireditev Koroške dijaške zveze)

Kakor druge slovenske organizacije, je tudi Koroška dijaška zveza (KDZ) priredila na pustni torek zabavni večer. Za uvod nam je prinesel predsednik zveze **Matevž Grilc** zelo zanimive in poučljive besede — večer naj poteče tako, da bo tudi Bogu povolji. Povabilu zveze so se odzvali tudi nekateri profesorji naše gimnazije z gospodom ravnateljem na čelu in druge častne osebe.

Prireditev je potekla zelo zadovoljivo. Prvi del je bil posvečen igram in petju. Najbolj nas je razvedrila igra »Dva gluha«. Dekleta pa so uprizorile prizor »Upravičeno maščevanje«, ob katerem se je marsikateri dijak čutil prizadetega.

Po poteku kulturnega sporeda pa so nas zasrbele noge od poskočne muzike. Igral je naš mladi »Šentiljski« ansambel. Tu so pokazali **Franci Gröblacher, Jožko Kovačič** ter **Gregor Mečina,** koliko zmorejo. Marsikatera deklica pa je ljubeznivo opazovala godce, ko je zazvenela očarljiva godba.

Ni še odbila ura polnoč, ko smo se ob višku veselja zadovoljni razšli. Zahvaljujemo se KDZ in upamo, da bo se večkrat nudila tako prijetno zabavo v domači družbi.

ŠT. RUPERT PRI VELIKOVCU
(Aleš Magnet je umrl)

V teku kratke dobe je bilo v naši fari več mož obrtnikov in podjetnikov odpoklicanih v večnost.

Med drugimi nas je zapustil tudi tesarski mojster **Aleš Magnet** v 67. letu starosti. Rajni Lekšej, kakor smo ga po domače imenovali, je bil sin preprostih staršev, pa se je s svojo pridnostjo in znanostjo povzpel v svoji stroki do zavidljive višine. A kljub temu je ostal skromen in ponižen, zmeraj pripravljen pomagati pomoči potrebnim.

V soboto, 9. februarja, ga je ogromna množica ljudstva spremljala na njegovi zadnji poti. Domači župnik č. g. dr. Zeichen, ki so ob spremstvu č. g. kateheta Orla iz Velikovca vodili pogreb, so se od njega poslovili z ganljivimi besedami in se mu zahvalili tudi za velikodušno pomoč, katero je izkazal cerkvi, posebno še pri nabavi novih zvonov.

Ker je bil naš rajni prijatelj prepričan kristjan, upamo, da bo tudi Bog dal njegovi duši večni mir. Truplo naj se od zemeljskega dela odpočije v domači zemlji!

ŠT. RUPERT PRI VELIKOVCU
(Pustna prireditev pri čč. šolskih sestrah)

Z velikim veseljem smo vzeli na znanje vabilo za pustno prireditev, katerega so razposlala dekleta naše gospodinjske šole. Ko smo pa videli v našem Tedniku celo vrsto vabil preko vse Podjune, smo si bili nekoliko v skrbeh za primeren obisk. Vendar se je proti našemu pričakovanju na novo prenovljena in olepšana dvorana do zadnjega kotička napolnila z veselja željnimi gledalci.

Prireditev se je začela z lepo slovensko pesmijo, ki je vse občinstvo spravila v dobro voljo. Potem so sledile igre, v katerih so bile posamezne točke tako originalno in pristno podane, da je gotovo tudi najzahtevnejši gledalec prišel na svoj račun. Ploskanje, ki je sledilo po vsakem prizoru, je bilo dokaz, da so bili navzoči zadovoljni. Naj bo izrečena prisrčna zahvala častitim šolskim sestram in tudi dekletom za ure domačega veselja, ki so nam ga pripravile.

ZGORNJE LIBUČE
(Popravek pomote)

Dopisnik, ki je pisal v četrti številki »Našega tednika« o **»Zakasnelem Miklavžu«,** se je nekoliko zmotil. Ne odgovarja vse resnici. Resnici na ljubo in, ker je dopis spravil v nevoljo starše obeh strani, popravljamo tem potom neljubo pomoto: Prvič, to ni bil »Miklavž« ampak »Božiček«, če ga smemo in moremo tako imenovati. Gospod nadučitelj je priredil »božičnico« (ne vemo sporeda), med katero pa so bile tudi tri slovenske deklamacije; ena celo naše domače pesnice. Vemo samo to, kar nam doma povedo otroci-šolarji.

Obdarovani so bili vsi otroci, tudi oni, ki obiskujejo slovenski pouk. Saj teh je prav malo. Nekateri ljudje so namreč strašno »cagavi«, da si otrok ne upajo prijaviti k slovenskemu pouku, ali pa so »zaplankani« in ne vidijo iz svojega dvorišča dalje v svet, kako ura kaže, namreč, da bo treba, čim dalje gledamo, več jezikov znati, najprej pa materinega, ne samo v »dialektu«, marveč tudi pismeno slovenščino.

Nevedneži menijo, da se s slovenščino ne pride daleč. Ti naj vprašajo one Slovence, ki so se tekom let izselili iz domovine v vse kraje in kontinente sveta in povsod dobro izhajajo, ker jih tujci spoštujejo.

Starši, ki svojih otrok nočejo prijaviti k slovenskemu pouku, so od »res kulturnih Nemcov«, in učiteljev samih, zasmehovani.

Torej »božično obdarovanje otrok« v libuški šoli ni bilo pristransko in mi smo za to g. nadučitelju hvaležni! Kako pa stoji s takoimenovano »Libertas — svobodo«, že radi tega ne moremo presojati, ker se nam čudno zdi, da našim otrokom, ki res ne živijo v pomanjkanju, prihiti na pomoč »Libertas« z Dunaja. Ali tista »dobrodelna organizacija — Svobode« nima na pretek ubožnejših otrok v krajih s potresi, poplavami, požari — v krajih splošne bede (saj morajo biti vsakomur dobro znani!)? Tam bi se otroci in starši s povzdignjenimi rokami zahvaljevali za darovane jim reči.

Tu pri nas pa naj bi se iz »dobrodelnega namena« ustanovila akcija, ki bi pomagala res potrebnim otrokom — z nabiranjem darov v trgovinah in pri imovitih družinah. Prepričani smo, da bi za božične praznike vsak rad nekaj daroval, da napravi otrokom božično veselje. Tako bi »Božiček« res vsem, darovalcem in obdarovanim, prinesel pravi mir in blagoslov.

Domačin.

KRŠNA VES — PODGORA
(Pustni konec)

Zima, hudi mraz, da nam pustni čas
prinese tud' svoj „špas".
Andrejca, ki je gozdne veje za ven'c lomil,
zeblo v roke je, da zadnjič je to storil.
„Špot" lahko bi izostal,
če veje bi namesto v vence
v potrebno steljo zasekal.
Delo to pač je dekliških rok,
a tokrat storil to je družinski krog.
Krave sladko bi na taki stelji spale,
Vi pa mirne glave, bi stopili v vaške sprave.
Da Vam vince sladko slastno teklo je,
ker Vam grlo suho naredil je.
Za „ojset" navadno fantje streljajo,
a za pustno maškarado
poveljstvo skušen „jager" Andreje je prevzel.
Da las mu sivih tud' ne manjka,
a zraven tud' oženjen je že 'n čas.
Stari ambos že jeseni je prodal,
ker dolga leta zastonj
pod hišnim krovom že je stal.
Denar za ambos sem porabil
za svojo čisto drugo stvar,
a za vince pustno
sem dobil „štemplarski" d'nar.
Povsod okol' se tud' govori,
da za „ojset" pustno nove čevlje kupil.
Da na pustni „ceringi" prave neveste bilo ni,
je bil pač velik „špas" za kratek čas.
Če se Vam škoda zdi za moj denar,
drugič nič ne pijte vinca,
ampak jes'ha si doma zalijte.
Hiša moja nikogar nič ne briga,
če komu kaj ni prav, pa naj to kar poprav'.
Ker pa pust je vzel slovo.
bo povedal post, kak' je še bilo!

Pustni krap

KATOLIŠKO PROSVETNO DRUŠTVO V GLOBASNICI

vabi na

zaključno prireditev tečaja za šivanje

ki bo v nedeljo, dne 10. marca t. l. pri Šoštarju. — Razstava od 9. ure dopoldne naprej, popoldne ob pol treh pa odrski nastop tečajnic s pesmijo in igro »Skrivnostna zaroka« ter tamburašev iz Roža.

Vsi prisrčno vabljeni!

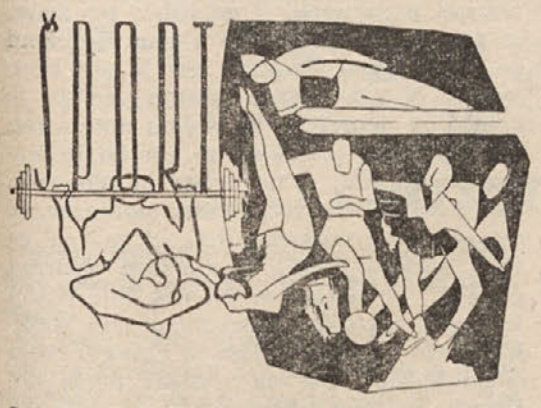

SMUČANJE:

LEPI USPEHI KOROŠCA ŠTEFANA SODAT V KRANJSKI GORI

Medtem ko je veleslalom zmagal Francoz Georges **Maudult**, je odnesel prvo mesto v slalomu Avstrijec Pepi **Stiegler**, ki pa je kljub temu bil v veleslalomu najboljši Avstrijec s tem, da je zasedel 4. mesto. Posebno dobro se je obnesel koroški rojak (je namreč največji član avstrijskega moštva) Stefan **Sodat**, ki je s 8. mestom v veleslalomu ter 10. v slalomu zopet pokazal svojo zanesljivost, ki smo je vajeni že od drugih tekem. Poleg Sodata je bil uspešen tudi še Korošec Gerhard **Fercher**, ki je v slalomu zasedel 12. mesto.

PRESENEČENJA POLNO TEKMOVANJE NA ŠENTJANŠKIH RUTAH

Senzacionalna zmaga Selana H. Užniga

ATUS-Bistrica je preteklo nedeljo priredila pri nadvse krasnem vremenu in sijajnih snežnih razmerah svojo tradicionalno tekmovanje v spomin Einspielerja. Nad 60 tekmovalcev je moralo premagati 24 vratc na progi, ki je bila zelo hitra in je imela bolj značaj smuka kot veleslaloma.

Z neugodno štartno številko 1 je otvoril tekmovanje moških Selan Maksi **Pristovnik**, ki je s kačjo gibčnostjo prismučal na cilj s časom, ki mu je zadostoval za zmago v mladini in za 3. mesto v splošnem zaporedju. Maksi je teden pred tem sodeloval pri avstrijskih prvenstvih v Obertraunu, kjer je imel izredno smolo in se tako tudi ni mogel uvrstiti na vidnejše mesto; zato mu želimo v Innsbrucku na olimpijski progi na Patsdherkoflu, kjer so se še pred nedavnem borili najboljši smučarji vsega sveta, 9. in 10. marca pri t. i. preizkušnji avstrijske mladine, več sreče.

Najboljši čas dneva pa je z idealno številko 9 postavil eden najboljših juniorjev na Koroškem, Celovčan Ernest **Martinjak**.

Mnogi so si že mislili, da je njegov čas nedosegljiv, a so se zmotili, kajti neumoren tekmovalec Hermi **Užnig** je proti vsemu pričakovanju popolnoma spremenil ozračje. S čustvenimi vskliki so številni gledalci od blizu in daleč pozorno sledili njegovi nadvse odlični vožnji, pri kateri je dosegel čas Martinjaka in s tem tudi zmago. Niti najtežji predeli proge mu niso delali preglavic, čeprav je šel na progo z dokaj slabo številko 29. Mnogo dragocenih sekund si je pridobil predvsem pri svojem nenavadno pogumnem štartu in sploh v prvi polovici proge. S tem ni presenetil samo domačine, ampak tudi funkcionarje, katerim je dal misliti, da bo treba drugič bolj paziti pri razdelitvi štartnih številk in polagati važnost tudi na druge, ne samo na svoje člane, če hočejo, da tekmovanje dobi svoj nivo.

Višek vsega pa je tvorila razglasitev zmagovalcev v gostilni pri Tischlerju, pri kateri so bili nagrajeni kar štirje Selani.

Rezultati:

Deklice: 1. Ulli Martinjak (UNION-Celovec)
2. Margit Burger (UNION-Celovec)
3. Glos Traudi (ATUS-Bistrica)

Mladina I: 1. Keuschnig Josef (ATUS Bistrica)
2. Knes Peter (ASKÖ-Beljak)
3. Aichholzer Karel (SV-Bače)

Mladina II: 1. Pristovnik Maksi (DSG-Sele)
2. Koschutnik Ernst (ATUS-Borovlje)
3. Barounik Jožef (ATUS-Borovlje)

Juniorji: 1. Martinjak Ernst (UNION-Celovec)
2. Holzweber Franz (ATUS-Launsdorf)
3. Užnik Erik (DSG-Sele)

Splošna skupina: 1. Hermi Užnig (DSG-Sele)
2. Schwarz Johan (TVN-Borovlje)
3. Oitzl Hanzej (DSG-Sele)

Skupina starejših:
1. Schaschl Hans (ATUS-Borovlje)
2. Inzko Hans (VS-Št. Janž)

Splošno zaporedje pa je sledeče:
1. ex aequo (izenačeno) Užnig (DSG-Sele) in Martinjak (UNION-Celovec) oba s časom 1 : 54,3 s.
3. Pristovnik (DSG-Sele) 1 : 55,5
4. Schwarz (TVN-Borovlje) 1 : 56,4
5. Oitzl (DSG-Sele) 1 : 56,6
6. Rath (ASKÖ-Beljak) 1 : 56,7
7. Schaschl (ATUS-Borovlje) 1 : 56,8
8. Ballazs (WSG-Radenthein) 1 : 56,9

Žal, da se je šentjanških smučarjev tako malo udeležilo, pogrešali smo predvsem njihov talentiran naraščaj, za katere bi tako tekmovanje mnogo koristilo in obrodilo gotovo z dobrimi umestitvami obilo uspehov. Ni čuda, da je kot najboljši Šenjanžan Tomi **Lapuš** dosegel šele 19. mesto v splošnem zaporedju.

•

Dne 27. februarja so se prav tu vršila **okrajna prvenstva šolarjev.** Nič manj kot 210 šolarjev iz 33 šol se je udeležilo tekmovanja, katero je vodil pedagoški institut za Celovec. Naslov okrajnega prvaka v skupini šolarjev I si je osvojil Selan **Travnik** Erik. **Lapuš Cvetko**, mladi šentjanški smučar, pa si je komaj z nekaj desetink sekunde na Travnika priboril 2. mesto, kateremu sledi Ewald **Niederbichler** (Pattergassen) in **Pristovnik** Karli, brat Maksija.

DRSANJE NA LEDU

Regina Heitzer osvojila srebrno kolajno

V Cortini se je v nedeljo odigravalo svetovno prvenstvo v umetnem drsanju za žensko konkurenco. Naslov svetovne prvakinje si je — kot pričakovano osvojila Nizozemka Sjoukje **Dijkstra**, ki je s prostimi izvedbami pokazala, da je trenutno res najboljša drsalka na svetu. Drugo mesto je pripadlo Avstrijki Regini **Heitzer**, ki je tudi še po obveznih likih mogla obdržati 2 mesto pred Francozinjo **Hassler**, ki je postala tretja.

BOKS

SLOVENSKI BOKSAČI POTOLKLI BELJAČANE

Sobotni večer je prinesel boksačem Ljubljanskega Odreda visoko zmago nad Beljaškim boksaškim klubom. Beljačani so dosegli le eno zmago po zaslugi **Unterrainerja**, ki je premagal Župana. Dve borbi sta končali neodločeno, vse ostale pa so končale z zmago Ljubljančanov, ki so dosegli 16 točk, medtem ko so jih Beljačani zabeležrli le 4.

Najboljši boksač slovenskih gostov je bil nedvomno večkratni slovenski prvak **Prešeren**, ki je svojega nasprotnika premagal s silnim udarcem že v prvih 3 minutah. Visoko kvaliteto je predstavljal tudi **Slavič**, ki je nepričakovano premagal avstrijskega prvaka Madžara Petöcza.

Ni vseeno, kako ravnamo z mlekom

Prva skrb je, da v pasterizirano mleko na poti od mlekarne do potrošnikov ne pridejo nikakšne škodljive klice. Na vsej poti, bodisi med razvozom ali pri dostavi potrošniku moramo paziti predvsem na to, da mleko ni neposredno izpostavljeno sončni svetlobi. Če to dolgo traja, izgubi mleko mnogo vitamina C, nad 50 odst. riboflavina in izpremeni tudi okus. Zato mleko prevažamo pokrito.

Tudi pri potrošniku ne postavljamo mleka na sonce, temveč na najbolj hladno, temno mesto, kjer ostane vse do uporabe. Najbolje je, če mleko takoj postavimo v hladilnik, v klet ali mrzlo vodo. Če se ravnamo po teh navodilih, lahko brez ponovnega prekuhavanja porabimo mleko, ki je bilo pasterizirano že v mlekarni. Tedaj segreje gospodinja le toliko mleka, kolikor ga takoj rabi; pri tem zadostuje, da ga segreva le toliko časa, da se v njem pojavijo mehurčki; ni potrebno, da bi mleko zavreli ali da bi se zelo dolgo kuhalo. Pri tem je še zelo važna stopnja segrevanja. Mleko, ki ga segrevamo počasi ali pri nižji temperaturi, bo laže preneslo višjo temperaturo kot mleko, ki je bilo segreto na hitro oziroma pri višji temperaturi. Pri počasnem segrevanju je mleko bolj obstojno.

Mleko, ki je doma prevreto, izgublja kakovost na dva načina: z nastajanjem kože na površini in usedline na dnu posode. Te izgube na koži in usedlini lahko znesejo do 14 odst. kalcija in beljakovin in okoli 20 odst. maščobe. Prav tako se izgubljajo tudi manj odporni vitamini, izgube pa so lahko majhne ali zelo velike, kar je odvisno od trajanja vrenja.

Mleko hranimo in kuhamo vedno v isti posodi. Te posode ne smemo uporabljati za nobeno drugo stvar. Najboljša posoda je aluminijasta ali iz nerjavečega jekla. Prav tako mora biti posoda znotraj gladka in neokrušena. Med kuhanjem mleko mešamo, da se ne napravi koža. To so zgoščene in deloma osušene beljakovine, ki nastanejo na mleku pri temperaturi 50 stopinj Celzija. Pri kuhanju se deloma izloči tudi algumin, ki ga opazimo v obliki beljakastega usedka ob stenah in na dnu posode. Mleko, segreto na 56 stopinj C začne vse bolj izločati kalcijeve soli. Vonj in okus po kuhanem nastane pri segrevanju nad 60° C, vse bolj izrazit pa je nad 70° C. To je posledica hlapljivih fosfornih in žveplenih spojin, ki zapuščajo beljakovine, v katerih sta bila vezana fosfor in žveplo. Zgorevanje mlečnega sladkorja in beljakovin se pojavi pri 80° C, predvsem pa pri 100° C. Posledica te visoke temperature je, da zgorijo beljakovine in sladkor okoli zračnih mehučkov. To preprečimo, če uporabljamo posodo z gladkimi stenami in če mleko nenehno mešamo.

Če hočemo mleko iz kateregakoli vzroka kuhati, ga hitro zavrimo, ves čas mešajmo in takoj ohladimo. Po kuhanju nikoli ne pozabimo mleka ohladiti, razen če z njim takoj postrežemo. Tudi ohlajeno mleko je treba hraniti na hladnem, čistem prostoru, zaščitenem pred svetlobo. Paziti moramo tudi, da ni v bližini močno vonjajočih jedi. Posoda za mleko naj bo čista. **Takoj,** ko jo izpraznimo, jo splaknemo s hladno vodo, potem pa očistimo s toplo raztopino detergenta in končno še splaknemo s toplo vodo in poveznimo, da se sama osuši. Ne pozabimo tako očistiti tudi steklenice.

KATOLIŠKA PROSVETA

priredi v četrtek, 14. marca ob pol osmih zvečer v Kolpingovi dvorani predavanje z barvnimi slikami in zvočnim trakom č. g. Vinka Zaletela

RIM in II. VATIKANSKI KONCIL

V 150 slikah bomo videli znamenitosti Rima: bazilike, Vatikan in vatikanski muzeji, katakombe, kolosej, angelski grad, rimski trgi in vodnjaki, ostanki starega Rima in Rim ponoči.

V 100 slikah pa bomo videli zgodovino koncilov, začetek, potek in pomen II. vatikanskega koncila.

Vsi prisrčno vabljeni na ta prosvetni večer!

77. Dunajski velesejem v mednarodni luči

Pred nekaj dnevi je vodstvo Dunajskega velesejma organiziralo tudi v Celovcu informativno časopisno konferenco v zvezi z letošnjim pomladnim (že 77. po vrsti) velesejmom **(od 10. do 17. marca)** na Dunaju.

Tudi vodstvo velesejma se dobro zaveda, da je Avstrija in še posebno njeno glavno mesto Dunaj most in stična točka med Zapadom in Vzhodom, kar naj bi bilo vidno tudi v organizaciji velesejma: tako glede razstavljavcev, kakor tudi glede obiskovalcev.

Skupno je letos **nad 4000 razstavljavcev,** od tega iz Avstrije približno 2950, iz drugih držav, 24 po številu, pa pribl. 1200, zastopajoč okoli 2000 tvrdk. Iz Koroške je 19 razstavljalcev. Gledano po gospodarskih blokih, je 69% razstavljalcev iz EWG-držav in 22,5% iz EFTA-držav, 2% pa iz vzhodnih držav. Od tujih držav je na prvem mestu zopet Nemška zvezna repubika z 1032 (več kot 50%) razstavljalci; sledi Vel. Britanija (167), nato Italija (153), Francija (108) itd. Iz USA je 105 razstavljalcev.

Razstavni prostor sicer ni povečan, pač pa so bile izvršene **številne adaptacije in izboljšave** po raznih razstavnih lopah in prostorih. Da se bodo zunanji obiskovalci laže orientirali v velemestu, je velesejemsko vodstvo na vseh važnejših dovoznih cestah Dunaja in na dunajskih železniških postajah organiziralo za čas velesejma informativno službo.

Nikakor ni mogoče na kratko našteti vseh skupin razstavljenih predmetov, zato se omejimo le na najvažnejše in najpomembnejše razstave:

Ako začnemo pri **kmetijstvu,** naj omenimo, da letos ne bo razstave pitovne goveje živine zaradi razsajajoče slinavke in parkljevke (obe nalezljivi bolezni). Pač pa bodo zastopane vse ostale panoge lahko ogledajo zadnje tri dni velesejma razstavljerazna hranila; številni najnovejši kmetijski stroji itd. Naše kmete bo verjetno zanimalo tudi to, da si lahko ogledajo zadnje tri dni evlesejma razstavljene **kmetijske stroje, kako dejansko obratujejo,** kajti njih predvajanje bo na zato določenem prostoru velesejma.

Med najnovejšimi kmetijskimi stroji naj navedemo le enega, takozv. **univerzalni stroj** (uporaben za sejanje, košnjo, oranje, okopavanje, brananje, obračanje in brizganje. Seveda tudi raznih drugih bolj ali manj avtomatiziranih kmetijskih strojev ne bo manjkalo.

V okviru kmetijske razstave je letos po več kot 10 letih zopet **lovska razstava,** ki obeta biti zelo zanimiva — pod geslom: „Avstrijsko lovstvo v gospodarstvu in umetnosti".

V povečanem obsegu bo tudi **razstava pohištva,** ki bo nudila vsakemu obiskovalcu zaželeno. — Še eno posebno razstavo naj omenimo; je pod geslom: **„Vse za otroka!"** — Seveda ne manjka novosti tudi na področju **gospodinjstva,** kjer bodo nudili vsakovrstne najnovejše in praktične gospodinjske stroje in pripomočke.

Zelo obsežna bo tudi **tekstilna** in **krznena** razstava: najrazličnejše blago in izdelki perila in oblek za moške in ženske. Seveda tudi luksuznih predmetov ne bo manjkalo; istotam bodo tudi modne revije ob določenem času.

Kot za druge velesejme, je tudi za tega **dovoljen 25% popust** na državnih železnicah in železniških avtobusih in sicer za čas od 5. do vključno 22. marca 1963.

SEJEM RUMENEGA GOVEDA

Zveza rejcev rumenega goveda na Koroškem priredi v sredo, 13. marca 1963, svoj prvi letošnji vigredni goveji sejem v Št. Vidu ob Glini v dvorani rejcev živine. Prignali bodo bike in breje krave. Prvič bodo ponudili breje telice, ki izhajajo iz uvoženih bikov rumene pasme.

Govedo bodo izbirali v torek, 12. marca, od ene popoldne dalje. Sejem pa se bo začel v sredo, 13. marca, ob desetih dopoldne. Vsa prignana živina izhaja iz državno priznanih breztuberkuloznih in banga prostih hlevov. Prevoz je od hleva do hleva zavarovan.

Milijoni lačnih...

V Kalkuti je hiša z napisom »Za umirajoče brezdomce«. V tem trimilijonskem mestu Indije umira dnevno na desetine nesrečnežev, ki nikdar v življenju niso bili deležni človeka vrednega življenja, nikdar niso občutili, kaj se pravi, vsaj enkrat v življenju biti sit. Katoliške sestre vodijo ta zavod, kjer najdejo zatočišče oni, ki so bili obsojeni, da umrejo v obcestnih jarkih ali odvodnih kanalih. Tako jim je dana milost, da vsaj umreti morejo po človeško...

Toda lakota in nepopisna revščina ni samo v Kalkuti. Skoraj dve tretini človeštva je izpostavljena gladovanju. V deželah, ki še gospodarsko niso razvite, je pomanjkanje živil toliko, da bi ves presežek življenjskih sredstev Evrope in Amerike zadostoval za obširne predele, kjer vlada pomanjkanje, le za bornih 17 dni.

Po zdravniških ugotovitvah potrebuje človekovo telo za normalno vzdrževanje in rast dnevno 2200 kalorij, toda pri tem ne sme težko delati, kar pomeni torej eksistenčni minimum. Dejansko pa je slika prehrane v svetu sledeča: V Ameriki zaužije povprečen človek 3.130 kalorij, v Indiji pa le 1700—1500 kalorij. Nad 1.7 milijarde ljudi — 60% človeštva — zaužije dnevno manj kot 2000 kalorij.

Na posledicah slabe in nezadostne prehrane umre letno okoli 35 milijonov ljudi. To je »bela smrt«, ki žanje med ljudmi, ki so zaradi slabe prehrane neodporni proti nalezljivim boleznim. Tako človek v Evropi in Ameriki dosega povprečno starost 60 let, dočim v Indiji 35, v Egiptu pa celo samo 25 let. Še hujša pa je slika umrljivosti otrok, ko v dobro stoječih deželah umre v prvem letu starosti od 1000 otrok le 34, v primeri z otroki v nerazvitih deželah, kjer v istem razdobju umre v Aziji 225, v Afriki 350, v Latinski Ameriki pa celo 400 otrok. V Afriki še danes doživi le polovica mladine svoje 15. leto starosti.

Slabo hranjeni ljudje so izpostavljeni boleznim. Malarija je še vedno huda šiba sveta. Okrog 300 milijonov boleha za malarijo in nad 3 milijone ljudi tudi umre za malarijo, največ seveda v Indiji. Tudi na tuberkulozi boleha okrog 50 milijonov, od teh pa jih letno umre okrog 5 milijonov. Na strašni gobavosti jih boleha okrog 13 milijonov in le nekaj manj kot pol milijona jih je v zdravniški oskrbi...

Tudi zdravniška in bolničarska pomoč je v nerazvitih deželah silno pomanjkljiva. V Evropi pride na 850 ljudi en zdravnik. Vse drugače pa je v deželah Afrike in Azije. Tako pride v Egiptu en zdravnik na 3500 ljudi, v Pakistanu na 15.000, v Indoneziji na 71.000 in v Nigeriji celo na 96.000 ljudi. Razen tega vemo, da so ti redki zdravniki le v velikih mestih, dočim so oddaljeni in težko dostopni kraji praktično brez zdravnika. Po računih mednarodne zdravstvene komisije primanjkuje v svetu okrog 1,500.000 zdravnikov.

To je bežna in površna slika strašne revščine v svetu. Prav je, da tudi mladina, ki pri nas dobro zasluži in si more marsikaj privoščiti, o čemer se njihovim sovrstnikom v deželah revščine niti sanja ne, na to večkrat misli in v dnevih posta tudi sodeluje v akciji za pomoč...

Za mladino in prosveto

Srčna kultura in izobrazba

Ali je izobražen človek vedno tudi kulturen? Prav bi bilo in upravičeno bi to pričakovali, saj je pri svojem študiju vendar imel dovolj prilike, da je izobrazil ne le svoj razum, marveč tudi oplemenitil svoje srce.

Na dveh primerih si oglejmo vprašanje o srčni kulturi.

V nekem industrijskem mestu je prišla k znanemu inženirju poverjenica krajevnega odseka Rdečega križa, ki je vsekakor dobrodelna organizacija mednarodnega slovesa. Pri tem bodi omenjeno, da ta inženir prav dobro zasluži; saj mu mesečni dohodki presegajo 5.000 šilingov.

Ko mu je pobiralka prispevkov obrazložila namen zbirke, se je zgodilo, česar požrtvovalna žena nikakor ni pričakovala od takšnega gospoda. Izobraženi mož se je začel hudovati, češ da mora vedno in samo plačevati članarine na vse strani in da od tega nima nič in da je že sit te večne beračije... Razočarana nabiralka darov je odšla brez uspeha.

Pa še drug primer: V nekem podeželskem mestecu Koroške živi starejši živinozdravnik, ki uživa veliko zaupanje pri ljudeh. Posebno se odlikuje po svoji prijaznosti in dobroti do revnih. Zelo rad pomaga v nesreči in v plačilih ni zahteven.

O tem živinozdravniku je pripovedoval nekdo: »Ko smo še bili otroci, so naša mati, ki so zgodaj postali vdova, zelo težko gospodarili. Pa je prišlo do nezgode pri živini. Poklicali so zgoraj imenovanega živinozdravnika, ki je takoj prišel. Ko pa je bilo treba plačati, pa so mati prosili, da naj počaka za plačilo, ker sedaj pač nimajo... in solze so jim zalile oči. Dober mož pa jih je potolažil: ‚Če boste kdaj imeli, boste pa plačali.' In to se je pri nas večkrat ponovilo...«

Dva izobražena moža in vendar je njuno mišljenje tako različno. Ljudje bi rekli, da je eden od njiju dober, drug pa brez srca. Prav pa onega imenujemo moža s srčno kulturo, drugega pa moža brez srčne kulture.

Na teh dveh primerih vidimo, da je mogoče biti človeku izobražen, a je pri tem zelo nekulturen. V vsakdanjem življenju srečujemo pogosto take ljudi. Njih zunanjost sicer kaže »boljšega« človeka s »finimi maniramI«, a ga nihče ne mara, se ga vsak izogiblje, češ s tem človekom ni dobro imeti opravka, ker je grd brezčrnež. Njegov olikan nastop mu je le krinka za neurejeno in zlobno notranjost.

Upravičeno pričakujemo, da bo izobražen človek tudi srčno dober in plemenit. Saj je bil deležen večje šolske izobrazbe, ki človeka ne le razumsko izobrazi, marveč ga tudi srčno oblikuje v moralno dobrega človeka. Te naloge so se naše šole doslej še dovolj zavedale. Tako imenovani »boljši« človek bi naj v olikanem nastopu svojo srčno kulturo pač na »boljši« način dokazoval napram bližnjemu.

Iz povedanega pa tudi sledi, da kultura srca nikakor ni v zakupu »boljših« ljudi. Nasprotno najdemo med najpreprostejšimi ljudmi prave vzore in bisere srčne kulture. Iz takih ljudi kar odseva dobrota, preprostost in pripravljenost, da se žrtvujejo za dobro. O takih ljudeh pravimo, da jih je samo srce ali sama dobrota. Ljudska modrost pa pravi, da so taki podobni orehu, ki za trdo lupino skriva plemenit sadež!

Načela v zmedi zmot

Pomen načel je predvsem v tem, da so načela vodila v življenju, ki dajejo človeškemu mišljenju in hotenju enoto in soglasje.

Še poseben pomen pa imajo prava načela v tem, da omogočajo človeku razgled, orientacijo v metežu zmed in zablod.

Zmote navadno ne nastopajo odkrito, ampak zakrite v lep obraz; zato površnega človeka tako lahko prevarijo. (Tako je nastopal hitlerizem in danes nastopa komunizem z lepimi besedami in obljubami in mnoge lahkomiselne je ujel oz. ujame!)

Načelno gledanje pa prodira globlje — pod krinko in varljivi obraz — v notranjost in brez primesi čustvenosti jasno gleda resnici v obraz. Tudi pri nas so mnogi zato — držali so se načel — kmalu razkrinkali lažnivi obraz hitlerizma in komunizma, ki sta se hotela predstaviti kot rešitelja in prinašalca politično-gospodarske svobode — v resnici pa sta bila največja sovražnika našega ljudstva.

Zato: Kako velikega pomena je v dobah zmed in zmot takšno načelno gledanje na svet!

Iz filmskega sveta

FILM O »LEPI DEVICI«

Neka privatna filmska družba v Indiji je v malajskem jeziku izdelala film »Lepa Devica«, ki hoče med ljudmi povečati poznanje Matere božje. Film je zelo lepo izdelan in je cerkvena oblast filmski družbi izrekla prisrčno priznanje.

ITALIJANSKI FILM V MINULEM LETU

Znano je, da se je zadnja leta italijanski film zelo dvignil in pomeni najresnejšo konkurenco ameriškemu. Med evropskimi državami je pa gotovo na filmskem področju Italija zasedla zadnja leta prvo mesto; pa naj je to po kakovosti filmske produkcije ali po številu izdelanih filmov.

Leta 1962 je italijanska filmska produkcija ustvarila 270 novih filmov, kar pomeni za celih 50 filmov več kot prejšnje leto. Ta močna filmska dejavnost pa pomeni ne le silen podvig italijanskih filmskih igralcev in režiserjev, temveč istočasno veliko nevarnost za filmske producente, katerim grozi, da bodo morali utrpeti primanjkljaje ob toliki poplavi novih filmov, ker bo pri tem postala konkurenca na filmskem trgu vedno bolj občutna.

GRETA GARBO JIH JE REŠILA

Navdušenje za nekdanjo filmsko zvezdo, Greto Garbo, je še vedno veliko pri italijanskem ljudstvu. Zlasti v podeželskih kino-dvoranah so njeni filmi še vedno dobro obiskani. In zgodilo se je, da je prav to mnogim rešilo življenje.

Bilo pa je takole: V majhni gorski vasi Srednje Italije, v Villa Santa Maria, je bil v vaški dvorani predvajan televizijski film Grete Garbo »Mata Hari«. Skoro vsi vaščani so bili pri tej predstavi. V tem času pa se je vtrgala nad 100 ton težka skala nad vasjo in zgrmela preko vasi v dolino. Pri tem je razrušila celo vrsto preprostih hišic in poškodovala neko staro žensko. Prav gotovo bi bilo število žrtev mnogo večje, če bi bili vaščani v svojih domovih, katere so po nesreči našli uničene.

SOPHIA LOREN — PRED SODIŠČEM

Filmska zvezda Sophia Loren se bo morala letos 21. marca zagovarjati pred rimskim sodiščem zaradi protizakonite zakonske zveze s filmskim producentom Carlom Ponti. Po italijanskih zakonih namreč ni dovoljena zakonska ločitev. Ponti pa je prej bil poročen z Giuliano Fiastri, ki pa še živi. Advokati se sicer trudijo, da bi rešili Sophijo, a je malo verjetnosti.

JANEZ JALEN: 21

CVETKOVA Cilka

ZGODBA

Cilka je obmolknila. Da bi zvedela njeno misel do konca, je Minca poskušala ugovarjati: »Je že res. Pa vendar?« Minca ni vedela nič pravega reči.

»Če še tako rešetaš,« je spet povzela Cilka, »ti ostane vedno na rešetu tik pred očmi spoznanje, da moreš ljudem dokaj manj zaupati kakor živalim. Žival ne zna prikriti, kaj hoče, nekateri človek se pa rad potuhne, govori drugače, misli pa spet drugače. Bog ti daj, Minca, da bi znala ljudi prav spoznavati, preden bo prepozno. Zato je najbolj prav, če voljno slediš tistim, ki ti dobro hočejo in iz lastne skušnje vedo, kako se včasih prenagljeno zaupanje človeku oteplje. O, ja —«

Minca se ni mogla zagotovo znajti. Ni vedela, ali namiguje Cilka nase in na Viktorja ali pa nanjo in na planine. Morebiti je pa kje ujela, da je kakšen fant začel misliti nanjo. Naj se nič ne boji. Čeprav si njene vrstnice že kar od kraja vse izbirajo fante, se ona sama še dolgo ne bo s kom menila. Že pozve, preden pobereta kamenje.

Minca je skoraj stekla po bregu navzdol. Njiva je ležala prav v dnu globeli, kamor je redkokdaj dosegel veter. Kljub zgodnji pomladi je urno sklanjanje Minco kmalu oznojilo. Da se oddahne in da čimprej začne s Cilko pogovor o planinjenju, se je zravnala, si obrisala z zgornjo stranjo dlani čelo in se ozrla naokoli. Zdoli je obdajala okrog in okrog gošča. Minca je videla samo pred kratkim ozelenelo drevje in velik kolobar jasnega neba nad seboj.

»Ali nič ne čutiš, Cilka, da človeka kar duši, če se ne more malo dlje razgledovati okrog sebe?«

»Ne posebno.«

»Čudno.«

»Morebiti pa prav zato ne, ker je zadnja leta vse moje življenje vklenjeno v tako ozek krog. Če bi še tebe in očeta ne imela poleg sebe, ne vem, kako bi zmogla.«

Minca se je na skrivaj namrdnila. Pogovor se ni zasukal njej v prid. Pa ko je že začela, je hotela speljati do konca.

»Jaz se pa tako veselim, da bom smela letošnje poletje v planine. Prav gotovo pojdem z Velega polja vsaj enkrat na vrh Triglava.«

Cilka se je zravnala in zamišljeno pogledala brhko, odraščajočo sestro. Materinsko zaskrbljen je bil njen obraz.

»Minca —?«

Minci je bilo nerodno. Ko bi je res tako zelo ne vleklo na planine, bi takoj odnehala. Ni ji preostajao drugega, kakor da Cilki razloži, kako bo vso planino mislila nanjo in ji skušala tudi pri delu kar se dá pomagati.

»Naj te nič preveč ne skrbi, Cilka. Ne bom pasla lenobe. Z Goréljeka in z Jelja bom hodila kar vsako jutro domov in bova pleli in okopavali in se sami zase lepo pogovarjali.«

»Že — pa vendar —«

»Morebiti bom včasih še spala lahko doma.«

»Težko.«

»Na Velo polje bi pa šla ti namesto mene za kak teden ali štirinajst dni in bi tačas jaz doma gospodinjila. Ali ne, Cilka?«

Cilko je zamikalo. Kako bi se odpočila!

Skozi vrhove dreves okrog globeli je završal sunek vetra in se kakor bas pomešal med petje ptičev. Cilka se je spomnila hreščeče harmonike in razposajeno veselega večera na Velem polju. Tudi vina so bili prinesli iz Vodnikove koče k stanovom na planini. Pili so vsi od kraja. Tudi njej so ga usilili nekaj kozarcev, čeprav se ji ni zdel prav nič dober. Plesala je pa rada. Posebno s Franceljnom, ki ga je pol leta pred svojim koncem vojska iztrgala iz šol; vrnil se je zdrav, pa je za obrambo Koroške še enkrat zapustil šole, a se jih potem ni hotel več lotiti. Zadnjič ga je videla pred dobrim letom, ko se je peljala v Ljubljano. Prevzel in odpravil je naprej s postaje vlak, s katerim se je vozila. Spoznal jo je in prijazno pozdravil. Cilka pa je zardela.

Cilka se je obrnila za hip stran od sestre. Namršila je obrvi in se ugriznila v spodnjo ustnico.

»Francelj —.«

»Kaj praviš?«

Cilka je prav dobro vedela, da imena še zašepetala ni. Saj si je na tisti večer vpričo drugih komaj misliti upala, da bi se ne izdala. Kljub temu se je prvi hip prestrašila, če ni morda Minca uganila njenega razmišljanja. Z vso silo se je umirila in spet pogledala sestro. Videla je, da Minca le nestrpno pričakuje njenega odgovora. Dà, prav tako otročje neskušena je bila takrat na Velem polju sama, kakor je sedaj stala Minca pred njo. In Cilka se je zavedala, da bi si nakopala novo in ne majhno skrb, če se dá. Minci pregovoriti in ji dovoli z živino v planino. Tudi sama bi se na Velem polju prav nič ne odpočila. Bridek spomin bi celo utegnil v nekaj dneh zlomiti še zadnji ostanek njene odpornosti.

Drobna mušica je sedla Cilki na lice. Cilka je z roko zamahnila po njej, kakor bi hotela z muho vred prepoditi tudi nevšečne spomine.

»Minca, zavoljo dela bi ti nič ne branila planinit. Tudi zavoljo sebe ne, čeprav —. Ti sama se ne zavedaš, kako močna opora si mi včasih. Viktor pa to dobro ve in se te kar nekako boji, zato bi se te rad znebil. Le zapomni si! Nekaj bo to poletje zadelo našo hišo, najbolj mene. Bajtnikov Janez že vé. Morebiti kdo drugi že tudi. Ni dolgo še, kar sva se z Janezom srečala. V zadregi je bil in tako pomilovalno me je gledal.«

»Ne, Cilka, saj jaz —«

»Sem že rekla, da bi ti zavoljo sebe prav rada privoščila veselje gorá. Odreci se mu pa zavoljo same sebe. Dekleta, ki nimajo matere, so v planinah v največji nevarnosti. Kako bi te bilo škoda!«

Minca je razumela, na kaj Cilka namigava. Ona iz lastne skušnje ve. Hvaležna ji je bila za skrb: »Cilka, saj si mi bila ti vso mladost dobra mama.«

P * I * S * A * N * O * B * R * A * N * J * E

Edina želja

Sneži. Snežinke poletavajo kakor nešteti beli metulji proti zemlji. Nebo je nizko in temno.

V borni hišici ob gozdu leži bolna Anica, tiha in zamišljena. Zre proti oknu in gleda snežinke, ki sedajo na šipe. Zdi se ji, kot da so si snežinke zaželele priti k njej in jo pozdraviti. A ni jih vesela, ne želi si jih več. — Vse kaj drugega, lepšega si želi uboga Anica. Noče več zime — sonca bi rada, cvetic bi rada — pomladi si želi. — A pomladi ni. Žalostna je. Pokliče mamico.

»Kaj je, Anica?« jo vpraša.

»Ah, mamica povej mi, zakaj ni sonca, cvetic, zakaj še ni pomladi? Tako rada bi imela cvetice!« — Mamica ne odgovori. Zamišljena sedi ob postelji in gleda skozi okno. Tudi njeno srce je žalostno. »Kaj bo še dočakala pomlad? . . . »Mamica, zakaj mi ne odgovoriš?« se oglasi Anica in jo zdrami iz težkih misli.

»Poslušaj me otrok moj. Saj bo kmalu pomlad, samo Boga moraš prositi!« — Anica je gledala naprej snežinke in ni opazila mamice, ki si je obrisala solze in po prstih odšla iz izbe. »Kaj bo še dočakala pomlad? . . . .«

Skuhala je čaja in tiho odprla vrata, stopila v izbo in sedla zopet ob posteljo. Anica je spala. Obrnjena je bila proti oknu in zdelo se je, kot da še v spanju gledajo njene oči samo snežinke in čakajo konca. Njen drobni obrazek, bleda lička, temni, črni kolobarji pod očmi, pobledela usteca, so pričali o trpljenju ubogega otroka. Toda edina njena želja je bila, da bi bila že pomlad . . .

Mamica je vzela čaj in odšla v kuhinjo.

Prenehalo je snežiti. Anica še vedno spi. Ko bo odprla očke bo gotovo zelo vesela. — Čez nekaj časa zopet prinese vroč čaj. Anica je zbujena, smehlja se in gleda v nebo, kjer se trgajo sivi oblaki na kose, vmes pa zasije sinjina neba. Zopet ne opazi mamice, ki stoji ob vratih in jo gleda.

»Kaj si vesela Anica?«

»Da, mamica, saj bo pomlad!«

Mamica se je bridko nasmehnila, dala Anici čaj in tudi sama opazovala nebo kako se spreminja. »Kaj bo že res pomlad?« —

Zdaj pa zdaj se usuje izza oblakov šop žarkov v izbo.

Anica je srečna. »Pomlad, pomlad,« . . . samo okoli nje se vrtijo njene misli. »Toda, ali ubogo, sedaj srečno dete ve, da morda ne bo preživela niti te pomladi??« — Pozabila je na bolečine. Mamici se zdi, kot da živi že na drugem svetu. Neprenehoma je zagledana skozi okno. Opazuje, kako izginjajo umazane krpe snega. Sonce že toplo greje.

Srečna je . . .

Zaprla je očke in zaspala.

Sončni žarki so se vsipali na njene zlate laske. Skozi odprto okno je privel duh, duh po cveticah in pomladi.

Prebudila se ni več. Izpolnila se ji je zadnja želja — dočakala je pomlad.

Mamica ji je nabrala prvih cvetic in ji jih poleg križa položila v drobne roke, na njih pa so se v soncu bleščale — materine solze.

Očitki

Zima, kdo bi te ne mrzil:
za pomladjo brišeš sled,
trgaš upanja zelenje,
ivje daješ nam in led.

Čez planine si prihrula
na gredice mojih trat.
Strupa nanje si nasula
cvetke položila spat.

Mrzlo burjo si pozvala,
naj razsaja noč in dan
in prepeva žalostinke
glasno čez življenja plan.

Vse krilatce z divjim krikom
razpodila si od nas.
Krokarji so zdaj ti godci,
petje — vran odurni glas.

Tudi mene si ujela
kakor vrabca na svoj lim;
sonce si mi ohladila,
prav zato te zdaj mrzim.

Glavo si mi pobelila,
razorala ves obraz;
med zameti je ostala
le do groba oska gaz.

Šivalni stroji znamk: Gritzner, Rast & Gasser, Jax, — najnovejši izdelki — popolnoma avtomatični Zick-zack-šivalni stroji so ponos gospodinje in šivilje, kateri jim olajšajo in skrajšajo delo. Naročite si ga takoj v strokovni trgovini šivalnih strojev:

Johan Lomšek

TIHOJA 2, P. Dobrla ves — Eberndorf
Telefon 04237 246

Zahtevajte cenike! Ugodni plačilni pogoji!

Matija Valjavec:

Kako je vrag človeku služil

Bil je človek, ki je imel čuda sinov, a je bil poleg tega jako siromašen. Da jih ne bo toliko doma, pošlje enega po širokem svetu in to najslabšega.

Ko je potoval, ni imel ničesar več s seboj kakor hlebček kruha. Še tega se je sirotek iznebil. Prišel je k njemu vrag, ki je bil jako gladen, in mu je vzel kruh.

Sirotek je bil žalosten, ker ni imel zdaj kaj jesti, pa si zmisli, da mora vrag biti nekomu pokoren in da mora imeti poglavarja.

Kakor si je mislil, tako je tudi bilo.

Čez kako uro pride k njemu gospodek pa ga vpraša, zakaj je tako žalosten. Pove mu, kar je bilo res. Gospodek mu nato pove, kje stanuje vragov poglavar. Šel je nato nekaj časa z njim, dokler nista prišla tja, kamor sta se namenila.

Potem ga gospodek pusti, sirotek pa začne tožiti onega vraga, da mu je kruhek vzel.

Poglavar pokliče vraga predse in mu reče:

»Ti boš sedaj pri tem človeku služil toliko časa, dokler bo živel.« Onemu pa je rekel, naj si ga prócej vzame s seboj. Mož si ga je vzel mahoma s seboj, kakor mu je rekel poglavar.

Ko je potem šel nekaj časa z vragom proti domu, mu je vrag začel pripovedovati, kako bo mogel postati po njem nekoč bogat.

Ko prideta domov, ga takoj drugi dan odpravi na delo. In vrag je lahko čuda napravil, da so se vsi sosedje temu čudili.

Nekoč je neki gospod dobil veliko žita, a nikakor ni mogel dobiti dobrih in močnih mlatičev. Dal je oznaniti, ako je kak mlatič, ki bi mu lahko žito kmalu omlatil, da mu da, kolikor ga more spraviti v vrečo. Siromak takoj pošlje k temu gospodarju svojega vraga. Le-ta se poprime dela in v treh dneh je omlatil vse žito. Tedaj je šel vrag domov in si je od vseh žen v vasi izprosil njuhe. Ko jih je dobil veliko skupaj, jih je sešil v vrečo in šel z njo h gospodarju.

Ko gospodar zagleda njegovo vrečo, ga vpraša, čemu mu bo tako velika vreča.

Vrag je rekel: »Saj ste mi rekli, kako velika mora biti.« Nato začne metati vanjo žito in je vse spravil. Gospodar je bil pa hud in pošlje za njim leva. Ko pa ga je hotel lev pograbiti, ga vrag prime za rep in ga vrže nase.

Ko se mu tedaj ni nič zgodilo, pošlje gospodar za njim še divjega vepra. Ko je le-ta prišel do njega, ga zgrabi in ga vrže na pleča.

Nato pošlje gospodar na breg, mimo katerega je moral iti vrag domov, svoje hlapce in jim reče, naj vržejo velik kamen na vraga, kadar pojde z žitom mimo. Ko pride vrag do brega, vržejo hlapci kamen nanj, ali on ga prime in ga zadene nase.

Sedaj ni hotel gospodar ničesar več poslati, rekoč: »Naj ga vrag nosi s tem žitom!«

Vrag pa je šel z žitom domov in ga dal siromaku. Tako je revež obogatel.

POSTNI SPEV

Zvončki, zvončki so razcveli
se v livadi!
Ptički, ptički so zapeli
o pomladi!
Mačice na vrbi žarek greje,
nitke predejo iz sončne preje.
Kmalu bodo se v zlato odele,
v cvetnem prahu svatovsko blestele.
Fant od fare jih poreže
pa z zelenjem v »presenc« zveže,
z njim »hozana« bo zapel
v zboru vernikov vesel —
in prinese ga domov,
z njim pa božji blagoslov.

Milka Hartman

Za dobro voljo

Pri zdravniku

»Vsako jutro morate popiti malo tople vode!«

»Saj to tudi delam, le da jo žena imenuje kavo . . .«

Nesporazum

Zdravnik: »Nikoli ne boste stari, če boste še naprej tako pili.«

Pacient: »To si mislim, saj dobro vino pomladuje človeka.«

Obroki

Prodajalec: »In v koliko obrokih želite plačati prvi obrok?«

»Skušala sem te obvárovati hudega in ne zameri mi, če bom še zanaprej bedela nad tabo. Vedi pa, da svarilo tudi najboljše sestre ne more nikoli tako obvárovati kakor materino. Menda prav zato tisti, ki zatajé materino besedo, kar skoraj vselej zaidejo na nerodna pota.«

Z vdano jasnimi očmi je pogledala Minca omoženo sestro.

»Cilka! Nič se ne bojim zase, posebno zdaj po tvojih besedah ne. Kakor z visokim plotom si me ogradila. Planinit pa letos ne grem, če me Viktor na golih kolenih prosi in če mi za plačo obljubi kobilo.«

Mimogredé je pogledala na tla. Kakor čudno skažena tanka rdečkasta sveča je tik njene noge odganjalo semensko steblo préslice. Minca je brcnila po njem, da je valjasta glavica odletela daleč na mejo.

»Vidiš, Minca, za tèle pomladanske odganjke po deteljah se kar nihče ne zmeni. Saj tudi sami poginejo. Na videz. V resnici je pa vsaka glavica klas, poln zelenkastega prahu. In vsak prah je zrnce, ki ga dvoje prožnih kožic kakor frača vrže daleč od rodnega stebla, da tam vzkali nova preslica.«

»Takooo? Nisem vedela,« se je čudila Minca.

»Pa še več. Na mestu, kjer so preminila stebla, pa poženo iz zemljé druga nerodovitna zelena stebla kakor smrečice. V njih se nakopiči toliko kremena, da krhajo kose. Seveda take krme tudi živina ne more ne zgristi ne prebaviti. Odriva jo. Ljudje pa se jezé, da je živina kočljiva, namesto da bi malo pomislili, kako tudi sami včasih z na videz nepomembnimi malenkostmi marsikomu trpko zagrené življenje.«

Minca je poslušala Cilko kakor modro in preskušeno ženo. Nehote je morala pomisliti, kako bi znala vzgojiti otroke. Škoda, da jih nima. Morebiti izmed vseh nevšečnosti ravno to najteže prenaša. Rada bi ji rekla dobro besedo, pa se nič pravega ni mogla spomniti. V zadregi se je ozrla naokrog. Kakor blisk se je pognal sokolič pod vejo grma in zgrabil drobnega ptička, ki je v smrtnem strahu presunljivo začivkal. Minca je zakričala in stekla na pomoč. Res se ji je posrečilo prepoditi roparja. Ščinkavka je zletela iz njegovih krempljev in se skrila v gost trnjev grm. Daleč naokrog se dolgo ni oglasil noben ptič več.

Cilka in Minca sta pobrali kamenje in ga znosili v kolesnice na kolovozu. Cilka je odšla domov. Minca ni odnehala prej, dokler ni do zadnje svečice potrgala odganjajoče preslice.

Po senožetih proti Pokrovcu in vse naokrog so na vlažnih tleh in po senčnih straneh vzvele zlatoglave pogačice. Zgodnji cveti so se že osipali in spominjali gospodarje, da je zadnji čas gnati živino v planino. Viktor pa se kar nič ni zmenil. Pritrmoglaviti je hotel, da bi šla Minca planinit. Minca pa o planinah še slišati ni več marala.

Po razgovoru v Zdolih je vse natančno premislila. Zase se prav nič ni bala. Ga ni, ki bi jo pregovoril, da bi se spozabila. Cilka jo je bila spomnila na mamo. Kadar je bila sama v hiši, se je zadnje čase kaj rada zagledala v mamino podobo. Na mrtev papir odtisnjene oči so kar zaživele. Gledale so jo tako ljubeče in skrbno in jo molče svarile in prosile.

Ne. Za vse na svetu ne gre letos planinit. Zavoljo Cilke ne gre. Če pa kdaj pojde, bo hodila z Goréljeka in Jelja vsako nedeljo k maši domov na Koprivnik, z Velega polja pa na Kredarico, če ne bo le preveč razsajala burja po vrhovih.

In rednega mesečnega svetega obhajila ne bo nikoli opustila, da jo bo Marija vse čase obdržala v svojem varstvu kakor v materinem naročju. Njej, nebeški Kraljici, se bo vsako jutro in vsak večer se prav posebej priporočila.

Minčinega odpora si Viktor ni mogel razložiti. Da ni sama od sebe okrog in okrog zaobrnila svojih misli, je vedel. Dognal bi bil pa rad tistega, ki je znal Minco tako pregovoriti.

Dolžil je najprej očeta. Pa je že pred dobrim tednom mimogredé in popolnoma neopaženo ujel, kako je oče prav resno nagovarjal Minco, naj bi zavoljo ljubega miru v hiši vendar le šla z živino v planino. Minca pa, da ne in ne in nikakor ne. Obveljala je seveda njena kakor vselej.

Lotil se je Cilke. Da Minci prav nič ni treba hoditi v planino in da je bolj potrebna doma, mu je odgovorila. Živino naj pa oskrbuje Robarjeva oskrbnica, kakor jo je zadnja tri leta, pa tako dobro, da so bili vsi, tudi on sam, prav zadovoljni z njo. Ni mogel oporekati. Odnehal pa le ni. Cilka se je ujezila in poklicala Minco: »Tak pojdi v planino, da bo ujedanja konec!«

Cilko je zaskrbelo, ali jo bo sestra prav razumela. Minca pa je pogledala njo in Viktorja in se koj znašla: »Ne grem.«

»Kaj pa prej obljubljaš?« je revsnil Viktor.

Minca je prezirljivo pogledala Viktorja: »Tudi ti si obljuboval, da boš drugačen, kakor si.« Deklič se je zasukal na eni sami peti in odšel.

»Kakšen pa sem, no, kakšen pa sem?« bi se bil Viktor rad skregal z ženo.

»Ti nisem jaz očitala, vprašaj tisto, ki ti je, pa boš zvedel, kaj se ljudem ne zdi prav.«

Viktor ni vedel kaj reči odhajajoči Cilki. Morebiti že ve ali vsaj sluti, ga je zaskrbelo. Pojezil se je samo na pol tiho nad Minco: »Preklicana friklja!«

Viktor sedaj ni vedel, pri čem je. Zavoljo očeta in Cilke bi Minca lahko šla planinit, ona pa noče, čeprav je vsa mrtva na goré. Da bi bila pridiga, v kateri je novi župnik svaril pred priložnostmi v planinah, dekle tako prenaredila, ni verjel. Saj gospod ni prepovedal hoditi v planino. Samo opozarjal je.

»Kaj pa, če Minca kaj ve o Tinci —?«

Zagledal je pred sabo še bolj jezni obraz odraščajočega nepokvarjenega dekleta, pred katerim je povesil oči tisti večer po pogrebu župnika Janeza.

Viktor je odšel med drevje v Laz, čeprav ni imel tam nič opraviti.

(Dalje prihodnjič)

Knjižne novosti

ki jih dobite v knjigarni Družbe sv. Mohorja v Celovcu, Viktringer Ring 26

ZBORNIK 1963, 288 strani velikega formata, izdala Svobodna Slovenija v Argentini, bogata in dragocena vsebina (Komune v Jugoslaviji, Slov. kultura problematika od zadnjih let, Ob 30-letnici Slovenske deklaracije, Solun in Trojni pakt, Solun v jugosl. politiki, Delitev Slovenije leta 1941, O politiki kneza Pavla, Pričevanje iz zaporov, Poskus demokratične opozicije. — Slovensko dekle in žena v svetu. — Pesmi in črtice ter zgodbice. — 500 let ljubljanske škofije, Ob 50-letnici prve slovenske mature. Za narodne pravice kor. Slovencev, Pri Slovencih v Venezueli in drugod, Knjižne izdaje zamejskih Slovencev) — Cena: 80.— šil.

KAR PO DOMAČE, 220 strani, sestavil Osip Šest — Simon Preprost, zanimiva knjiga lepega vedenja (bontona) za mlado in staro, za slehernega našega človeka. Po tej knjigi je veliko povpraševanja. Cena: 50.— šil.

MOJE VESELJE, krasno berilo za 1. razred osnovnih šol na Tržaškem. Tako knjigo dajte otrokom v roke! Za kaj vse so naši malčki prikrajšani! Cena: 35.— šil.

MLADO CVETJE, drugo berilo. Ilustracije Milka Bambiča. Cena: 25.— šil.

PESMARICA za šole, Ivan Grbec, cena 30.— šil.

JEZUSOVO ŽIVLJENJE, najlepše postno branje, poljudno-znanstveno, izpod peresa opata Ricciottija, cena 120.— šil., strani 678.

Šport

● Brata Peter in Filip **Gruber** (Vzh. Tirolska) se obneseta. Prvi je zasedel na vulkanu Etna 3. mesto v veleslalomu, drugi pa 10. mesto na mednarodnem tekmovanju v smuku v Oberwiesentalu v kombinaciji.

● Nova deželna prvaka Tirolske sta postala pretekli teden Traudl **Hecher** in Karl **Schranz.**

HOKEJ NA LEDU

KAC zaključi hokejsko sezono s krvavo zmago nad jugoslovansko državno reprezentanco.

Pretekli četrtek se je KAC v zadnji tekmi te sezone pomeril z jugoslovansko državno reprezentanco in jo premagal s 7 : 3 goli. Igra je bila vseskozi napeta in do zadnjih 10 minut se ni vedelo kdo bo zmagovalec. Šele ko so proti koncu Jugoslovani nekoliko popustili, so si Celovčani zagotovili zmago.

Škoda le, da je prišlo med igro do zelo nelepih spopadov med igralci, kar bi skoraj vodilo do ukinitve igre. To je predvsem pripisovati zelo slabima sodnikoma. Rezultat je bil, da je Monitzer moral z zlomljenim nosom zapustiti led in tako izpade tudi za svetovno prvenstvo v Stockholmu. Najboljši igralci domačinov so bili Lemon, Puschnik in Knoll, medtem ko so se pri Jugoslovanih odlikovali Slovenci Smolej, Felc in Klinar.

Velika škoda zaradi „zime stoletja"

Medtem ko se nad evropsko celino redno iznova vrstijo hladni valovi, zaradi katerih je živo srebro tako rekoč nepretrgoma globoko pod ničlo — na Poljskem so zaznamovali konec februarja rekordni mraz 38 stopinj — in ko kljub temu, da smo že v marcu, ni opaziti razen daljšega dne še nobenega znamenja pomladi — tisti škorci, ki so jih opazili na Bavarskem, so se očitno vsaj za nekaj tednov zmotili pri »voznem redu« za vrnitev iz južnih krajev — so začeli že v več deželah sestavljati preglednico škode zaradi zime, ki bo prišla v zgodovino kot ena najhujših v tem stoletju.

Za Italijo nenavadno hud mraz je uničil 15 do 20 odstotkov ozimine in vrtnin v severnih pokrajinah in do 25 odstotkov v drugih delih dežele. Južnega sadja je približno polovico manj kot sicer, južnoitalijanske oljke pa imajo za 35 odstotkov manj plodov, kot znaša dolgoletno povprečje. Po približnih ocenah znaša škoda vsaj deset milijard lir.

O veliki škodi na zimskih posevkih poročajo tudi iz Francije. Francoske železnice so morale vključiti v redni promet dodatnih 10.000 tovornih vagonov dnevno, da je dobilo kurjavo marsikje prezebajoče mestno prebivalstvo.

Zaradi nedavnih katastrofalnih poplav v južnih španskih pokrajinah je bilo okoli 25 milijard dinarjev gospodarske škode (uničeni posevki, odplavljena živina in poškodovana poslopja), pomaranč in limon pa je uničenih približno za 40 milijard dinarjev.

V Belgiji bo zaradi mraza znatno manjši pridelek na 100.000 ha obdelane zemlje, število brezposelnih pa se je samo v gradbeništvu povzpelo na 150.000. Škodo, ki jo je zaradi arktične zime doslej utrpelo nizozemsko gospodarstvo, ocenjujejo v celoti na 150 milijard dinarjev. Zelenjava je bila povprečno petkrat dražja kot druga leta v zimskem času. Na Danskem se je zmanjšala proizvodnja masla za 15 odstotkov, brez zaposlitve pa je povprečno vsak tretji zidar ali drug gradbeni delavec.

V Nemški demokratični republiki ugotavljajo zaradi pogostih zastojev v prometu in drugih težav, ki so posledica tega mraza, veliko gospodarsko škodo predvsem v kemični industriji in v jeklarnah. Zahodnonemški promet in dejavnost gradbene industrije sta se skrčila na 54 odstotkov lanskega oboga v istem času, škoda zaradi mraza znaša samo na avtomobilskih cestah okoli 120 milijard dinarjev.

Kakor drugod tudi v Veliki Britaniji še niso zbrali vseh podatkov o škodi zaradi nenavadno hude zime. Približne ocene omenjajo 400 milijard dinarjev. Predstavniki zavarovalnic izjavljajo, da po vsej verjetnosti ne bodo mogli izplačati celotne zavarovalnine, čeprav še niso prejeli vseh prijav. V obalnih vodah je zmrznilo mnogo rib.

Letala in helikopterji so razbijali led na več rekah v severnem delu Kavkaza, da bi preprečili velike poplave. Posledic mraza na ozimini v Sovjetski zvezi doslej še niso izrazili v številkah.

ZANESLJIVEGA MOŠKEGA

iščemo k 1 konju na gozdnem gospodarstvu (čez 200 ha).

Stanovanska hiša in gospodarska poslopja so ob državni cesti. **Pretežno samostojno delo,** oziroma dovažanje lesa po lastnem zemljišču. **Motorna kosilnica** za košnjo je na razpolago. Pozimi je oskrbovanje 2 — 3 krav in 1 telice.

Plača in nagrade višje od kolektivne pogodbe. Popolnoma oskrba z lastno sobo in priliko za lov.

Ponudbe na upravo pod značko: **„Dvojezično ozemlje".**

GLEDALIŠČE V CELOVCU

Petek, 8. marec, ob 19.30: **Das Fenster zum Flur** (krstna predstava). — Sobota, 9. marca, ob 19.30: **Jenufa** (zadnjikrat). — Nedelja, 10. marec, ob 15.00: **Der fidele Bauer** (zadnjikrat). — Sreda, 13. marec, ob 19,30: **Der Vogelhändler.** — Četrtek, 14. marec, ob 19,30: **Das Fenster zum Flur.** Petek, 15. marec, ob 19,00: **Die Walküre** (krstna predstava). — Sobota, 16. marec, ob 19.30: **Der Vogelhändler.** — Nedelja, 17. marec, ob 15,00: Na monogostransko željo: **Die Blume von Hawaii.** — Za vse predstave prosta prodaja vstopnic.

KOMORNE IGRE

bodo odprli v soboto dne 30. marca, ob 19.30 uri.

Kozmična vprašanja

Dozdevno komična vprašanja bo treba z vso resnostjo obravnavati s stališča mednarodnega prava

Sredi septembra 1959 dve minuti po osmi zvečer (srednjeevropski čas) je na Mesecu počilo: skoraj že tri leta in pol leži nekje na površini zemeljskega naravnega satelita sovjetska zastavica. Sredi lanskega decembra je zletela mimo Venere ameriška vesoljska raketa, ki bi prav gotovo odložila na tem planetu ameriško zastavo s trakovi in zvezdicami, če ne bi za nekaj nad 30.000 km zgrešila cilja. Nekoč je veljalo, da je pravni lastnik tisti, ki prvi zakoliči določeno področje. Pravna vprašanja v zvezi z vesoljem bo treba urediti z mednarodno zakonodajo, ugotavljajo strokovnjaki.

Vesoljska doba prinaša vrsto pravnih problemov, s katerimi se ni doslej še nihče resneje ukvarjal, čeprav so v Chryslerjevih tovarnah (Detroit) že izdelali model dvosedežnega avtomobila za bodoče izletnike na Mesec: dolg je 3.5 m in 180 cm širok, zmore pa kakih dvajset kilometrov na uro. In dalje: bo veljal na Mesecu in kasneje na območju Rimske ceste promet po levi ali po desni? Kako bo z lastniško pravico na posameznih področjih. S pravnega stališča bo treba urediti na pogled smešna vprašanja.

Na zemlji je lahko: lastnikov je veliko, lastnina vsakega izmed njih sega do zapornic, ki označujejo državno mejo. Čigav je zrak? Tudi to je urejeno, zračni prostor v okviru državnih meja pripada določeni deželi. Če nanese, da se vojaško letalo preveč približa tujim mejam, se začne živahna diplomatska dejavnost. In zemeljska notranjost: ta je last določene dežele vse do tistih globin, kjer se začne magma, do katere ni še nikomur uspelo prodreti. Drugače je z morji. Na splošno velja obalni pas, širok tri milje, vendar se zlasti zastopniki ribiških organizacij pogosto pričkajo za svoje pravice.

Kje se neha suverenost te ali one dežele v zraku nad njenim ozemljem zdaj, v dobi vesoljskih raket? Ali naj tudi v prihodnje velja tako imenovana »človeška meja« 16 km, se pravi tista črta, onstran katere je zrak preredek za nezaščiten človeški organizem? Ali naj se meja premakne na zgornji rob ozračja, torej na 300 km? Strokovnjaki za aerodinamiko predlagajo višino od 80 do 100 km. Pri množici vesoljskih raket se začenja majati »zračni del« mednarodnega prava.

V vesoljski dobi bodo morali pravni strokovnjaki urediti vprašanja, katerih razsežnost je mogoče meriti — če uporabimo vesoljsko prispodobo — le s svetlobnimi leti. Vesoljsko pravo bo moralo rasti, kakor se je skozi stoletja oblikovalo mednarodno pravo. Seveda se bo moral čimprej najti »vrtnar«, ki bo pripravil tople grede, gojil sadike, kakor pravijo člani mednarodne astronavtske konfederacije, ki z zadovoljstvom ugotavljajo, da se Sovjetska zveza in ZDA kot prvi »vesoljski deželi« v vesolju razumeta mnogo bolje kot v zemeljskem ozračju, saj si posredujeta podatke, ki jih oddajajo instrumenti v satelitih, in tudi frekvence, na katerih delujejo oddajniki v vesoljskih raketah. V okviru komiteja OZN za miroljubno izkoriščanje vesolja uspešno sodelujeta. Mednarodna astronavtska konfederacija je predlagala, naj bi OZN uredila vse pravne probleme, ki »padajo na Zemljo kot nekakšni zvedni utrinki«.

MALA OGLASA

Vzamem v najem gostilno s penzionom. Ponudbe na upravo pod „Gostilna".

IZKORISTITE PRILIKO!

Perlon nogavice, brez šiva, . . . šil. 6.50
Perlon spodnje krilo s čipkami . . šil. 39.—
dobite v Celovcu pri **Sattler-ju,** Heuplatz, Klagenfurt.

Oglašuj v našem listu!

Izbira in kvaliteta
preprog, zaves in posteljnine v trgovini opreme
LODRON
VILLACH Lederergasse 12
Tujskoprometni in gostinski obrati dobijo poseben popust!

Blago za pomladne obleke, posteljno perilo
Velika izbira zelo ugodne cene
L. Maurer
Klagenfurt Alter Platz 35

Filmska ocena

Bistrica v Rožu

Sobota, 9. 3.: **Unternehmen Petticoat** (IV). — Ameriška vojaška veseloigra izza časa 2. svetovne vojne. — Nedelja, 10. 3.: Das letzte Kapitel (IV). — Dramatičen domovinski film. — Sreda, 13. 3.: Ein Mann geht durch die Wand (III*) — Mikavna komedija o nekem davčnem uradniku, ki naenkrat dobi dar, da lahko gre skozi zid.

Borovlje

Sobota, 9. 3.: Trapez (IV*). — Ameriški cirkuški film, ki prikazuje precizno delo na trapezu. — Nedelja, 10. 3.: Am Sonntag will mein Süsser mit mir segeln gehn (IV). — Nesmiselno počenjanje neke družbe, ki tabori na prostem. — Torek, 12. 3.: Hinter feindlichen Linien (IV). — Ameriška borbena četa v korejski vojni tik pred premirjem. — Četrtek, 14. 3.: Sehnsucht nach der Heimat (IVa). — Ljubezenska zgodba neke begunke. Moralni zadržki!

Miklavčevo

Nedelja, 10. 3.: Saison in Salzburg (IIa). — Muzikalična veseloigra, o nekem filmskem igralcu, ki nastopi službo hotelskega nastavljenca.

Pliberk

Sobota in nedelja, 9. in 10. 3.: Die fastnachtsbeichte (IV). — Za časa pustnih dnevov v nekem nemškem mestu pride do nekega umora, ki privede stare, mladostne grehe uglednih meščanov na dan. Torek, 12. 3.: Die falsche Braut. — Četrtek, 14. 3.: Die gnadenlosen Vier (IV). — Film iz divjega zapada. Ubegli kaznjenci terorizirajo neko mesto.

Št. Jakob v Rožu

Sobota, 9. 3.: Die Frau am dunklen Fenster (IVb). — Kriminalni film z moralnimi zadržki! — Nedelja, 10. 3.: Junge Leute brauchen Liebe (III). — Muzikalična veseloigra.

SLOVENSKE ODDAJE V RADIU

PONEDELJEK, 11. 3.: 14.15 Poročila, objave. Pregled sporeda. — Za našo vas. 10 minut za športnike. — 18.00 Dober večer našim poslušalcem. — TOREK, 12. 3.: 14.15 Poročila, objave. — Iz ljudstva za ljudstvo. — SREDA, 13. 3.: 14.15 Poročila, objave. — Kar želite, zaigramo. — ČETRTEK, 14. 3.: 14.15 Poročila, objave. — Bolje je paziti, kot zdraviti se. — PETEK, 15. 3.: 14.15 Poročila, objave. — Od petka do petka po naših krajih in pri naših ljudeh. — Nekaj minut s selskimi dekleti in fanti. — Koroški kulturni pregled. — SOBOTA, 16. 3.: Od pesmi do pesmi — od srca do srca. — NEDELJA, 17. 3.: 7.30 Duhovni nagovor. — S pesmijo in glasbo pozdravljamo in voščimo.

Za dobro voljo

Velika ljubezen

Ona: »Ko bi bila vedela, da si tak tepec, bi te ne bila nikdar vzela.«

On: »Morala bi sklepati že po tem, ker sem baš tebe snubil . . .«

Stari samci

»Poišči si pravo brisačo, ko se umiješ, Miha. Z eno sem si odrgnil blato s čevljev.«

»Ti, Janez, saj sva se zmenila, da bova snažila čevlje le z rjuho.«

hier fehlen . . .
STADLER MÖBEL
KLAGENFURT · THEATERGASSE 4 · TEL. [illegible]

List izhaja vsak četrtek. — Naroča se pod naslovom: „Naš tednik — Kronika", Celovec, Viktringer Ring 26. — Naročnina mesečno 7.— šil., letno 80.— šil., za inozemstvo 6 dolarjev letno. — Lastnik in izdajatelj: Narodni svet koroških Slovencev. — Odgovorni urednik: Janko Tolmajer, Radiše, p. Žrelec. — Tiskarna Družbe sv. Mohorja, Celovec, Viktringer Ring 26. — Tel. štev. uredništva in uprave 43-58.